

Velja po pošti:

za celo leto naprej .. K 38—
za en mesec .. " 3-50
za Nemčijo celoletno .. " 40—
za ostalo inozemstvo .. " 48—

V Ljubljani na doma:

za celo leto naprej .. K 32—
za en mesec .. " 2-70
V pravi prejemni mesec .. " 2-50

Sobotna izdaja:

za celo leto .. " 8—
za Nemčijo celoletno .. " 10—
za ostale inozemstvo .. " 12—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm širina in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat .. " po 50 v
za dva in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:

Enostolpna pettivrsta K 1—
Izšaja vsak dan izvenredno nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravišćkega telefona št. 188.

Pretekli leden.

V Brestu Litovskem je na dnevnem redu samoodločba narodov. Ruska delegacija vztraja na svoji zahtevi, da morajo tuje čete zapustiti vse zasedene ozemlje poljsko, litvansko, estonsko in kurosko; begunci naj se vrnejo nazaj in nato naj se izvrši ljudsko glasovanje o bodoči državni obliki in pripadnosti. Nemci se temu upirajo in nemški general Hoffmann, ki se udeležuje delegacij, je nastopil proti Rusom tako ostro, da bi bil kmalu razbil pogajanja. Ta dogodek je sprožil v ozadiju veliko gibanje; v Berlinu so se shajali cesar, prestolonaslednik, Hindenburg in Ludendorff, in Velenemci so napeli vse sile, da bi se Nemčija izneverila mirovnemu načelu na temelju sporazuma in se odločila za nasilni »zmagoviti« mir. Toda tudi zmerni življenjski niso bili leni in ker je tudi avstrijsko in ogrsko poluradno časopisje nastop generala Hoffmanna in vsenemške miru sovražne spletke ostro obsodilo, je ostala nemška politika »pri starem« in mirovna pogajanja v Brestu Litovskem so se zopet nadaljevala, a brez posebnega uspeha. Vse to je na strašno prizadeto delavske sloje v Avstriji silno vplivalo, in ko se je še naznanilo, da se mora po vsej državi znižati količina moke, je delavstvo na Dunaju in v drugih industrijskih krajih pustilo delo in na velikanskih zborovanjih zahtevalo, da se brez odlaganja sklene pošten mir brez aneksij in odškodnin. Danes štrajka na stotisoče delavcev; vodstvo je v rokah socialnih demokratov. Le na železnica, v rudnikih, elektrarnah in v obratih za živila se dela. Razen miru zahteva delavstvo preosnovo prehrane, splošno, enako in direktno volilno pravico za občinske zastope in odpravo militarizacije obratov. — Tudi praško delavstvo se je pod vodstvom socialnodemokratskih poslancev oglasilo pri namestniku in zahtevalo skorajšen pošten mir na podlagi samoodločbe narodov ter izboljšanje prehrane.

Delavske gibanje ni ostalo brez vtisa. Grof Czernin, ki je zadnji čas v Brestu Litovskem popolnoma območal in prepustil besedo nemškemu državnemu tajniku dr. Kühlmannu, je 17. januarja izjavil zastopniku c. kr. korespondenčnega urada: »Sem porok in jamec za to, da se mir z naše strani ne bo izjalovil radi osvojevalnih namenov. Ne prekličem nobene besede od tega, kar sem postavil kot mirovni program monarhije in ga zastopal. Od Rusije nečemo ničesar; ne odstopitve zemlje in tudi ne vojnih odškodnin. Hočemo le prijateljsko sosedno razmerje, ki stoji na varnem temelju, ki bodi trajno in katero naj zagotovi medsebojno zaupanje.«

Sicer so pa poročila, da grof Czernin boleha. — Ugodno potekajo neki naša pogajanja z Ukrajinci.

17. januarja se je zopet sešel proračunski odsek avstrijskega državnega zbora. Ministrski predsednik je podal klavno poročilo o poteku mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem; povedati ni vedel drugega, nego kar se je poročalo v časopisju in je posebno naglašal težave, ki jih bo treba še premagati. Nato se je oglašila opozicija. V imenu Jugoslovanskega kluba in Češkega svaza je vprašal posl. Benkovič ministrskega predsednika, ali hoče vplivati na skupno vlado, da se mir ne bo oviral z aneksijskimi načrti centralnih velešil, s protivljenjem proti samoodločbi narodov na Poljskem, Litvanskem in Kurskem, pa tudi v Avstro-Ogrski in z dogodki, kakor je bil na-

stop generala Hoffmanna. Končno želi pojasniti, ali smatra Lloyd Georgijeve in Wilsonove mirovne predloge za pripravne, da tvorijo temelj splošnim mirovnim pogajanjem. Posl. Pogačnik je vprašal, ali hoče vlada v armadnem vprašanju zavzeti stališče samoodločbe narodov, na podlagi katerega naj se ustanove samostojne narodne armade. Nem. soc. demokrat dr. Adler je odločno nastopil za pošten mir in za samoodločbo narodov; rekel je, da bi bili tudi pripravljeni privoliti, da se Krakov pridruži Varšavi, a ne narobe. Nato je imel doljši govor dr. Benkovič, ki je med drugim naglasil, da je postalo jugoslovansko vprašanje očito mednarodno vprašanje in da je jugoslovanska deklaracija naš minimalni program. — Velevažno izjavo je podal poslanec Stanek, ki je rekel, da stoji Čehi na stališču samoodločbe narodov tudi nasproti nemški manjšini na Češkem. S tem je padel edini opravičeni ugovor Nemcev proti našim državnopravnim zahtevam. Nemške stranke so podale izjavo, ki v bistvu odobrava vladno zunanjo in notranjo politiko, obsoja nastope za mir, samo boljše prehrane žele. — Zanimivo je, da je tudi oficijozni »Fremdenblatt« začel pisati proti dr. Seidlerjevi vladi, ki ji očita popolno vnemarnost in nesposobnost. Širijo se vesti, da je Seidlerjev padec blizu. — Ogrski zahtevi po samostojni armadi cesar ni ugodil; Wekerlejev kabinet pa vsled tega ne odstopi, ker hoče na vsak način izvesti volilno reformo (ki ni vredna počenega groša). V državnem zboru je Wekerle na neko interpelacijo izjavil, da stoji ogrska vlada, kakor vsi odgovorni činitelji v monarhiji, posebno pa kralji, na stališču sporazumnega miru brez aneksij in odškodnin. Obsodil je pa vsako pritiskanje za pospešenje miru in obečal najstrožje odredbe proti vsem takim poizkusom. Te grožnje delavci na Ogrskem že čutijo. — Ogrski minister za prehrano, grof Hadik, je odstopil, naš Höfer mu bo menda kmalu sledil. — Ogrski Rumuni zahtevajo pravico samoodločbe.

Proti češko-jugoslovanski zvezi so se zakleli vsi zli duhovi; nemško časopisje je polno ovadb in sumničenj. Čehi in Jugoslavlani pa si tem iskreneje prisegajo: Zvestoba za zvestobo! — Za združitev vseh slovenskih strank je došlo »Slov. Narodu« veliko izjav. »Slovenec« in »Narod« sta se pa izrekla, da se nasprotja v svetovnem naziranju ne dajo premestiti, pač pa morajo stranke v narodnih stvarih složno nastopati in ustanovi se vseslovenski narodni svet. — Nemci bi radi obnovili svojo »Gemeinbürgschaft«. Zmernejši elementi predlagajo v to svrhu naslednji minimalni program: Nobena nemška občina se ne sme priključiti kakemu slovanskemu ozemlju; Nemci morajo ostati v neposredni zvezi z Jadranskim morjem in nemške zveze z Balkanom se morajo zavarovati. — Vsenemško zborovanje se je vršilo v Beljaku. Grmeli so proti jugoslovanskim zahtevam, posebno se zato, ker bi bila potem pretrgana nemška pol do Jadranskega morja. Zahtevali so nemško pomorsko šolo v Trstu in nemški državni jezik. Poslali so brzojavko Hindenburgu in mu zatrdili, da imajo Korošci dovolj trdne živce, da bodo do konca vzdržali. — Na bojiščih ni bilo nikjer velikih dogodkov. Med Brento in Monte Pertico so bili Italijani močno napadli in osvojili najsrednejše järke. A naš protinapad jih je vrgel zopet iz njih. Ujeli smo več sto Italijanov. Ob Pavi precej hud artiljerijski ogenj.

Nova parlamentarna doba.

V torek se po daljšem odmoru zopet sestane avstrijska zbornica k plenarnemu zasedanju. Isti dan popoldne je sklicana tudi seja zunanjega odseka avstrijskih delegacij, ki dosedaj še niso mogle priti do besede. Parlamentarni krogi z veliko napetostjo pričakujejo potek tega velevažnega zborovanja. Jugoslovanski, češki, ukrajinski in socialno demokratični poslanci so napovedali nujno interpelacijo glede mirovnih pogajanj v Brestu Litovskem. Socialni demokrati še posebej nujno interpelacijo glede nedostatkov pri prehrani. In dr. pl. Seidler je napovedal svojo izjavo glede mažarskih zahtev po samostojni ogrski armadi. Ni dvoma, da se bo vršila v zbornici zanimiva debata, kjer bo prišlo gotovo do ostrih konfliktov med zbornično večino in med nemškimi radikalnimi elementi, katere zbira sedaj Wolf v novi vsenemški domovinski stranki. Nemci so zašli v veliko zagato. Tako radi bi razvili svoj velenemški program in podpirali vsenemške imperialistične težnje, toda v največjih tvornicah vlada stavka in ljudstvo kliče kruha in si želi miru. Če ne bodo razumele nemške stranke resnosti sedanjega položaja — to velja predvsem za nemško krščansko socialno stranko, ki vleče v prvih vrstah zadnje čase voz nemškega šovinizma, — se utegne zgoditi, da bodo nemški socialni demokrati kovali iz te duševne onemoglosti nemških meščanskih strank kapital med ljudstvom zase.

Nemška avstrijska politika sanja še vedno o zlatih časih dobe Stürgkhovega absolutizma. Dih demokratične dobe še ni prodrl v njihova mrzla srca, pojem pravičnosti jim je še neznan, načelo samoodločevanja narodov, ki bi napravilo konec mažarsko-nemški nadvladi v Avstriji, se jim zdi še vedno politični absurd. In vendar bodo morali vgrizniti v to kislino in grenko jabolko in priznati nenemškemu narodu svoje pravice, če ne jih bodo dogodki prehiteli, daleč prehiteli. Delavec, ki stavka danes za kruh in mir, ve dobro, da tvorijo vsenemška stremljenja največjo oviro miru in nam veliko več škodijo kot pa najbolj oborožene sovražne armade. Lloyd George, Wilson, Clemenceau, so lahko hvaležni Vsenemcem Oldenburg-Januschau, ki je izrekel krilate besede: »Če dobimo v Prusiji državnozborsko volilno pravico, smo vojno izgubili.«

Splošno zadoščenje je vzbudila izjava našega zunanjega ministra grofa Czernina, ki je naglašal zastopniku avstrijskega ko-

respondenčnega urada: »Jamčim in porok sem za to, da se mir z naše strani ne bo izjalovil radi osvojevalnih namenov. — Od Rusije ne zahtevamo ničesar, ne odstopitve zemlje in tudi ne vojnih odškodnin.« Tukaj se križajo naša pota s stremljenji Vsenemcev kot Hoffmann in tovariši glode Kuronske, Estonije, Litve in Poljske.

Zanimivo je, da skušajo pridobiti nemške stranke zase Poljake. Morda bodo ujeli z raznimi obljubami poljske konservativne elemente, toda čisto izključeno je, da bi poljski ludovci, Vsepoljaki in pa poljski socialni demokrati v teh razmerah trajno kooperirali z Nemci.

Jugoslovanski klub je sklican v ponedeljek, tik pred zasedanjem zbornice k važni seji. Ne da bi šele zavzemal svojega stališča glede naše zunanje in notranje politike. O tem smo Jugoslavlani na jasnem.

Vse valovi, vse se spreminja. Sleher ni dan je nov dokaz, da se bo monarhija morala preobraziti, če hoče živeti. Ali je treba še močnejših, glasnejših dokazov? Za Jugoslovanski klub ni več vprašanj: kaj? — ampak samo: kako? Posvetovati se mu je le o taktiki.

LISTEK.

Rade Vešović.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Iz vojnega tiskovnega stana poročajo, da se je znani črnogorski vojni minister Rade Vešović obenem s svojimi planinskimi četami udal c. in kr. oblastem v Andrijevici na črnogorski meji proti Sandžaku. Obenem z njim je oddal orožje tudi bivši črnogorski pravosodni minister Miloslav Rajčević. Temeljem amnestijske odredbe ob priliki cesarjevega godu sta oba oproščena vsakega kazenskega zasledovanja.

Ko so c. in kr. oblasti leta 1916, začele iz Črne gore evakuirati ves moški naraščaj, sta dobila nadporočnik Adolf Pecher v Kolašinu in neki civilni komisar, po rodu Srb iz Sarajeva, nalog, naj odvedeta ministra Vešovića na Ogrsko, kamor so spravljeni črnogorske internirance. Na predvečer dneva, ko se je imel ta nalog izvršiti, sta bila nadporočnik in civilni komisar gosta Rade Vesovića. Pogostil ju je z na raznju pečenim janjem. Nadporočnik je celo prenočil pri Vešoviću, dočim se Srb — civilni komisar — ni dal k temu pogovoriti. Kakor se je kasneje zvedelo, je Vešović že vedel za nakano c. in kr. oblasti.

Ko je drugo jutro pred slovesom nadporočnik pozval Vešovića, naj mu v imenu

zakona sledi, se je Vešović drage volje pokoril. Sedli so v avto. Poleg šoferja je sedela straža z nataknjenim bajonetom. Zunaj mesta so čakali na cesti Vešovićeve bratje. Ko jih je Vešović opazil, je s hitro kretnjo potegnil iz žepa revolver in sprožil na nadporočnika in stražo. Nadporočnik je bil takoj mrtev, straže ranjene, šofer je preplašen ustavil voz. Vešović je z brati utekel v gore.

Od tega dne leta 1916. pa do danes 1918. Vešovića niso mogli najti. C. in kr. oblasti so ukrenile vse mogoče varnostne odredbe, ker se je bilo bati, da se s priljubljenim Vešovićem dvigne celo plemo Vasojevičev ter poišče po črnogorskih pečinah srbsko orožje in strelivo. Te odredbe so dosegle svoj smoter; tisto malo prvotne razburjenosti se je kmalu poleglo.

V tem, ko je Vešović s svojimi tovariši živel hajduško življenje v črnogorskih gorah, je naše časopisje pisalo, da je preko Albanije utekel v Italijo, da je po težkih naporih našel zatočišče na Grškem i. t. d. Te vesti so nalašč razširjale njegovi pristaši. Vešović se je hranil v gorah z zelišči in jančevino.

Vojna uprava je razpisala 50.000 kron nagrade tistemu, ki bi ga našel; Vešovića je pozvala, naj se v določenem roku sam prijavi, drugače prideta pred preki sod kot talca njegov sivi oče in mlajši brat Vlakjo. Vešović se ni prijavil in njegov brat »lepi Vlakjo«, kakor ga je nazivala cela Črna gora, je moral v smrt; obesili so ga javno v Kolašinu. dočim so imeli z njegovim sta-

rim očetom usmiljenje in so ga pomiločili.

Mlado Vešovićevo sestro, izraziti tip črnogorske lepote, kakršne niti Čermak ni naslikal, gospodična francoske kulture in črnogorske odločnosti; so v zaprtem avtomobilu odpeljali v monarhijo.

Rade Vešović je bil pred vojno v vzhodnem delu Črne gore drugi kralj; njegova beseda je neomejeno veljala v krajih Podgorice, Danilovega gradu, Nikšića, Plevlja in Gusinja. Kadar so Vasojeviči prihajali h kralju Nikoli, da mu kaj sporoče ali zahtevajo, je kralj najprej vprašal: »Kaj pa pravi Rade na to?« Vešović je bil eden izmed predstavitev srbsko-radikalne struje v Črnigori, ki je težila za ujedinjenjem s Srbijo.

Danes je Vešović vsled pomiloščenja popolnoma prost in svoboden, kar bo nedvomno napravilo ugoden vtis na vse Črnogorce, posebno pa na njegove Vasojeviće. Starina oče se bo oddahnil, oblekel slavnostno narodno dolamo — to pot brez jatašina in srebrnih samokresov — in sprejel sina: »Hvala ti, svjati Vasilije!«

V tujini — daleč od silnih črnogorskih pečin — bo zaplakalo od veselja mlado sestersko srce, ki je ponosnega brata toliko ljubilo. Jokala bo veselja, toda brez solz v očesu, ker to ni črnogorsko. Elegantly dekle se bo ponosno vzpelo in se z velikimi, lepimi očmi zazrla v daljino... En sam vzdih. Nič drugega...

Politika nasilstva.

Celovec, 16. januarja 1918.

Koroški Nemci se niso v svetovni vojni ničesar naučili. Svetovni požar je njihove nacionalne instinkte le še bolj razpalil. V začetku vojne so proti Slovincem naravnost divjali in jih denuncirali pri vseh mogočih instancah. Odkar pa je Koroška izven vojnega ozemlja, pa pripravljajo shode, da tam prejšnje prikrito rovarjenje nadaljujejo v javnosti. Prav nič jih ni sram denuncijantstva; nasprotno, sedaj samo obžalujejo, da je oblast na oltar njihovega nacionalizma položila le še premalo žrtev. »Freie Stimmen« z dne 13. t. m. kar mrgolijo izrazov, ki so ob preganjanju Slovencev igrali veliko vlogo, kakor »die serbenverhimmelnde Schreibweise des 'Mir'; das panslavistische Treiben des slovenischen Klerus; das offene Liebäugeln mit Serbien und Russland« i. t. d. Prav nič jih ni sram, ponavljati te stare svoje laži, katerih namen je edinole, ustvariti nove žrtev. »Freie Stimmen« nič ne tajijo, da so denuncijacije prihajale iz nemško nacionalnih krogov. Saj pišejo v isti številki o interpelaciji dr. Korošča: »Koliko teh preiskav je res dokazalo nedolžnost, koliko teh preiskav je bilo le vsled pomanjkanja polnih dokazov ustavljenih, ker so bile priče poklicane k vojakom ali so vsled nerodnosti (aha!) ali strahu pred neprijetnostmi odpovedale, koliko (!) preiskav je bilo končno vsled znanega pokleka kardinala-knezonaškofa dr. Piffila potlačenih, o tem interpelacija ne da nobenega odgovora.«

Dr. Brejca pa denuncira naprej tako: Interpelacija zelo izkorišča brezuspešno aretacijo panslavističnega voditelja dr. Brejca, katera je morala biti — kakor je mogel vsakdo prej povedati — že po izbrnem času brezuspešna. Če se namreč kaka srbofilna oseba šele šest mesecev po izbruhu vojne s Srbijo aretirala, se ne more pričakovati, da se bo našel še obtežilni material, če pa takega materiala ni najti, pa še ni dokazano, da ga tudi ni bilo.

Ministerialna preiskovalna komisija naj kar vzame v roke »Freie Stimmen« in jih pazljivo bere, pa bo vedela, kdo je denunciral in kdo širil med vojno kaznjive laži o najpoštenejših državljanih.

Za 20. januar so nacionalci napovedali velik shod v Celovcu, na katerem hočejo »še več govoriti«. Zadnje nedeljo so imeli prvi večji shod v Beljaku, ki ga je aranžiral znani pangerman profesor dr. Angerer. Tam so se v »obrambo nemških nacionalnih dobrin« strnili, kakor piše krščansko-socialni »Kärntner Tagblatt«: Kmetje, delavci, meščani, nemški duhovniki, protestantski pastor in — uradništvo. Pa tudi par »Slovencev« so pripeljali na shod, to je take »Slovence«, ki pri ljudskem štetju figurirajo za Nemce, na shodih jih pa predstavljajo kot zastopnike Slovencev.

Vsi govorniki na beljaškem shodu so se navduševali za nasilno politiko proti Slovincem in Čehom. Profesor dr. Angerer je gromel zoper krivice, ki se gode v Avstriji — Nemcem. Kakšne krivice? Naštel jih je: 1. Menili so, da bo vsled vojne Nemcem sovražni sistem v Avstriji prenehal in bodo Nemci dobili mesto, ki jim gre v državi. 2. Galicija se mora izločiti, ker hoče imeti nova Avstrija z nemškim državnim jezikom nemško večino v parlamentu. V resoluciji, ki obsega 23 točk, zahtevajo isto, nemške »belange«, izločitev Galicije in nemški državni jezik, ohranitev dosedanjih kronovin, da bodo imeli preko Kranjske in Primorske prosto pot do Jadranskega morja, zlasti do Trsta in brezobzirno pobijanje iredentističnih smeri in slovanskih načrtov v Trstu in ustanovitve nemške pomorske šole v Trstu; nadalje naj se »korenito odstrani protežiranje slovanskega ozemlja na škodo Nemcev«, zlasti glede — šolstva in kot zadnji triumf zahtevajo »varstvo nemških državnih uradnikov pred poplavljenjem državnih uradov z vojnimi invalidi nemške narodnosti po vojni.« Slovenski invalidi, zdaj veste, kakšne dobrote vas čakajo po vojni. Slovani smo bili dobri, da so nas v vojni povsod na najnevarnejša mesta postavljali, za druga kakor uradniška mesta nezmožni slovanski invalidi pa naj ne dobijo primernih mest, ki naj jih zasedejo Nemci, četudi niso invalidi. Niti zasluzka slovanskih delavcev v nemških krajih resolucija ne privošči.

Skratka, smisel vseh govorov in resolucij je, da Nemci čutijo kot največjo in edino krivico, ako ne morejo — Slovanov uničiti.

Kako si vlada predstavlja potem narodni sporazum v sedanjih deželnih mejah? Je-li mogoče, s takimi ljudmi vvesti se za mizo in začeti se pogajati? Je s takimi ljudmi, ki dejstva postavljajo na gla-

vo, mogoče upati na kakršenkoli sporazum? Koroški pangermani so najboljši dokaz, da je edino možna rešitev narodnega vprašanja v Avstriji le v slovanskih deklaracijah!

Mariborsko pismo.

Maribor, dne 17. januarja 1918.

Štajerske občine se oglašajo prav pridno, druga za drugo za jugoslovansko deklaracijo. More se reči, da zeleni Štajer v tem oziru prednjači vsem drugim slovenskim pokrajinam. To pa tudi ni čudno. Saj mora ravno slovenska Štajerska občutiti vso pezo nemškega nasilstva in njegovega gospodstva in zato se je ljudstvo s tako vnemo oprijelo te ideje-rešiteljice, ki naj našemu narodu prinese tudi zaželeno svobodo in odrešenje.

Poleg občin se oglašajo tudi druge korporacije, predvsem okrajni zastopi, društva, posojilnice i. t. d. Vse to najjasneje dokazuje, kako je ves naš narod na Spodnjem Štajerskem za svojimi poslanci, kako je jugoslovanska ideja prešla v kri in meso slovenskega ljudstva na Spodnjem Štajerskem. Pa tudi slovensko ženstvo se prav pridno izreka za deklaracijo. Osobito je naše trde Nemce v Mariboru spekle, ker se je tudi mnogo tukajšnjih Slovencev podpisalo za deklaracijo. Zato so začeli veliko gonjo in protigagitacijo ter s terorizmom tudi res dosegli, da so nekatere ženske, ki so bile podpisale deklaracijo, svoj podpis preklicale. No, večina žensk je ostala trdnih in se ni dala ostrašiti po nemških pretnjah.

Želja vseh zavednih mariborskih slovenskih krogov je, da bi se jim dala prilika, da se na javnem shodu izrečejo za jugoslovansko deklaracijo. Zato je zelo čudno, da se tak shod dosedaj še ni sklical. Imamo dovolj neodvisnih ljudi, zakaj ne bi eden ali drugi vzel te stvari v roke? —

Mariborski sodišči, in sicer okrajno kakor okrožno, imata vse javne napise tudi v slovenskem jeziku. Človek bi potem takem mislil, da tudi notranje poslovanje temu odgovarja in da vlada pri tukajšnjih sodiščih enakopravnost. Temu pa žal ni tako. Dasi ima toliko okrajno, kolikor okrožno sodišče posla po ogromni večini s slovenskimi strankami, je vendar večina sodnikov in uradnikov le nezadostno zmožna slovenskega jezika. Slovenski sodniki in uradniki pa so bele vrane. Temu primerno je tudi uradovanje. V civilnih oddelkih se še nekoliko spoštuje enakopravnost, v kazenskih oddelkih pa je izključno vse nemško. Nemški so zapisniki, nemške obtožnice, nemške obravnave in nemške razsodbe. Seveda smo temu krivi deloma tudi sami, ker se vsemu temu ne postavimo odločno po robu. Po drugi strani pa tudi ni mogoče zahtevati, da bi se priprosti človek odločno postavil v bran za svoje narodne pravice, tem manje takrat, ko je obdolženec ali obtoženec in kot tak v strahu, da bi si ne poslabšal svojega položaja, ko bi zahteval svoje jezikovne pravice. Toda ko bi naši sodni uradniki nemške narodnosti imeli nekoliko čuta za pravico in pravičnost, bi že sami uradovali s slovenskimi strankami v slovenskem jeziku i. t. d. Ravno ta čut pa pogrešamo pri nemških uradnikih povsod tam, kjer se gre za narodne pravice drugih narodov. Vsa sedanja nemška uradniška generacija je vzgojena v popolnoma nemško-šovinističnem duhu.

Čudno je samo, da slovenski odvetniki k vsemu temu molče!

Ker smo že pri sodiščih, naj omenimo še, kako so se razdeljevale novoletne nagrade. Neki nemški sodnik, varovanec »Südmärke«, ki mu je »Südmärke« pred leti dala podporo pod pogojem, da se nauči za silo slovenski, je dobil 650 kron, neki slovenski sodnik, ki je priznalo eden najspodobnejših in najvestnejših sodnikov, pa ni dobil ničesar. Tudi poglavje o nemški pravičnosti!

Znano je, da je prosluli ptujski župan Orniš sklical meseca novembra l. l. župane ptujskega okraja na posvetovanje o »gospodarskih« stvareh. Veliko je izšlo v imenu ptujskega okrajnega odbora in ker je Orniš načelnik tega odbora, seveda ne brez njegovega znanja. Vabilu je bila pristavljena opazka, naj župani prinesejo s seboj občinske pečate. To zborovanje so potem porabili v to, da so nekaterim nezavednim županom izvabili podpise proti deklaraciji. Vso to mahinacijo so razkrili dr. Korošec in tovariši v interpelaciji, ki so jo vložili v seji državnega zbora dne 10. decembra l. l. Na to interpelacijo je dosedaj molčalo nemško in nemškutarsko spodnještajersko časopisje, kolikor tudi Orniš sam. Sedaj pa je Orniš bržkone dobil nalog, da svoje postopanje pojasni. Saj kot župan občine z lastnim štatutom vrši za svoje mesto tudi posle okrajnega glavarja in je kot tak odgovoren vladi za svoje delovanje. In tu je moža vendar nekoliko zaskrbelo. Zato se je oglašil v listu »Marburger Zeitung« od minule srede v »Odprtem pismu«, v katerem pravi, da je shod županov sklical »Štajercijanska« stranka in da on za ta sestanek ni znal,

ker je bil radi bolezni odpotoval... Čudno je pri vsem tem samo to, da smo morali toliko časa čakati na to »Odprto pismo« g. Orniša. To le dokazuje, da mož nima čiste vesti, a je mislil, da bo interpelacija ostala pokopana v državnozbornem arhivu in da bo vsa stvar zaspala. Kar naenkrat pa mu je interpelacija priletela na pisalno mizo z nalogom, naj pojasni, kako je z ono izjavo proti deklaraciji. Tedaj pa se je »ogorčen« vsedel in napisal v svoji užaljeni nedolžnosti gori omenjeno odprto pismo, v katerem zatrjuje svojo nedolžnost in se hvali, koliko je že storil za kraj in se povspenja do trditve, da je na Spodnjem Štajerskem vse proti jugoslovanski državi, toliko Nemci, kolikor Slovenci. Možu je treba priznati: Ta zna!

Iz državnega zbora.

Proračunski odsek.

Dunaj, 18. jan. (K. u.) Proračunski odsek je danes nadaljeval razpravo o točki »prispevek k skupnim zadevam«. Poslanec Seitz (nemški soc. dem.) poudarja, da je izjava ministrskega predsednika nezadostna. Socialni demokrati so ponovno izjavili, da zaupajo v grofa Czernina, da hoče in želi miru, toda hkrati morajo tudi povedati, da se začenja polagoma zaupanje v moč grofa Czernina majati. Ali bo obveljal položaj in se znal upreti vplivom aneksijonistov, nemških konservativcev in junkerjev in sklenil prej ko mogoče mir. Resnično pomirjenje more doseči le eno dejstvo: Zagotovitev takojšnjega zaključka pogajanj v Brestu Litovskem.

Notranji minister o grofu Czerninu.

Notranji minister grof Toggenburg je izjavil, da bi bilo skoraj trivno, če bi kdo, ki je poklican danes k upravi in zastopstvu javnih interesov, ne umel tega trenutka. Toda mislim, vsi si moramo priznati, da ga ravno tako umevamo kakor vi. Če bi tega ne bilo, bi stali mi na znatno nižji stopinji kot danes. Strah ljudstva glede neumevanja sedanje dobe, je umeven. In naloga vseh onih mož, ki imajo vpliv na ljudstvo, je, da ljudstvo pomirijo in mu povedo: Smete zaupati, da vedo vsi, zakaj gre. Srečni smo, da imamo v tem času za zunanje ministra moža, ki mora vzbuditi zaupanje, če položaj objektivno presojava.

Mislite, da je to težkoča, če je pri mirnih pogajanjih v Brestu Litovskem navzoča ekselencija, ki je slučajno grof? Temu nasproti pa stoji ljudski mož tipa Trockij. Jaz žal osebo Trockega ne poznam. Poznam ga samo po pripovedovanju gospodov socialnih demokratov in drugih v časopisju. Zato pa poznam grofa Czernina in zdelo se bo paradokso, če naglašam, da obstoji med Trockim in med Czerninom velika podobnost. In ravno ta moment nam jamči, da se bodo pogajanja v Brestu Litovskem dobro končala. Grof Czernin je kakor Trockij mož, ki ne popusti niti za las od svojega prepričanja, naj ga to stane, kar hoče. Gre naprej svojo pot. Czernin je ena najodločnejših in najdoslednejših osebnosti, kar sem jih kedaj poznal. Njegovo mišljenje ni nikakor mišljenje fevdalnih grofov. Prepričan sem, da stremi Czernin samo za tem, da doseže za Avstrijo sprejemljiv mir in da je za to mož na svojem mestu. Če mu zaupate — in posl. Seitz pravi, da mu zaupa — potem je vaša dolžnost, da mu pomagata.

Nikdo ne želi tako odkritosrčno miru — niti socialni demokrati — kot grof Czernin. In ta ne bo dopustil, da se pogajanja razbijejo, če ne bodo stavljeni na njega nemogoče zahteve. Toda takih zahtev ne bo, ker hočeta obe stranki miru. Kako naj se razbijejo pogajanja, če hočeta dva človeka, ki si stojita nasproti, eno in isto? Gre se samo za pot, po kateri naj hodita. Zavlaščevanje od naših strani ne bo, ker grof Czernin ve čisto natančno, da je v interesu Avstrije in Rusije, da se mir prej ko mogoče sklene. Vi verujete v njegovo odkritosrčnost, dvomite pa o njegovi moči. Pomisliti pa morate na velike težkoče pri pogajanjih.

Prvikrat smo doživeli, da se ne vrše mirovna pogajanja za hermetično zaprtimi vrati. Vlada more storiti sedaj samo dve stvari. Izjaviti, da je želja po miru odkritosrčna, dalje pozvati ljudstvo, naj ne ovira s svojim zadržanjem in pisavo v časopisju zaupanja v naše mirovno poslanstvo.

»Fremdenblatte«, Wolf, češko stališče.

Posl. Kadlčak (Česky svaz) interpelira z ozirom na včerajšnji članek »Fremdenblatte« notranjega ministra, ali je ta časopis glasilo vlade ali ne.

Minister izjavi, da ne more z gotovostjo presoditi, ali naj imenuje »Fremdenblatt« uradno glasilo. Po članku v včerajšnji številki bi smatral, da ni vladno glasilo.

Posl. Wolf (nemško-češki radikalec) izjavi, da si vse ljudstvo želi miru. Nastopiti pa mora odločno proti dogodkom, ki ovirajo mir in podaljšujejo vojno. Če so vražnik izve, kaj vprizarjajo na Dunaju oni, ki hočejo za vsako ceno miru, potem

smatramo one odgovorne, ki vodijo strahovladno, če se sklep miru zavleče. Opozarja na to, da so včeraj udrili delavci v uredništvo »Ostdeutsche Rundschau« in prisilili delavce, da so prenehali z delom. Z ozirom na to, da obvladajo ulice boljševiski, stavi Wolf predlog, naj se pogajanja proračunskega odseka odgode in za 22. t. m. napovedana seja zbornice odloži.

Wolfov predlog se odkloni z vsemi glasovi proti glasu predlagatelja.

Posl. Kraft (nemški nacionalec) ugotavlja z ozirom na izvajanja posl. Staneka, da so Čehi prvič priznali, da imajo češki Nemci pravico samoodločevanja. Češki Nemci se bodo tudi poslužili češke formule o samoodločevanju narodov.

Posl. Heiling er zaupa v skorajšnji sklep miru. Govorijo še Seidl, Niklas, dr. Diamand, dr. Sylvester.

Prihodnja seja jutri.

Boj za mir.

C. kr. korespondenčni urad je o stanju stavke na Dunaju takole poročal: Dne 18. t. m. se je število stavkajočih pomnožilo, ker se je pridružilo stavki delavstvo manjših obratov. Kakih 500 delavcev je priredilo demonstracijo pred uredništvom »Reichspost«, kjer je policija zabranila, da niso vdrli v uredništvo in v tiskarno. V plinarni in v elektrarni se redno dela dalje. Električna železnica vozi le v omejeni meri. Ker je prenehalo delati tehnično osebje, jutri najbrže večina dunajskih listov ne bo izšla. Dopoldne je zborovalo v deželni hiši pod predsedstvom državnega poslanca Friedmanna nad 100 delavskih zastopnikov in veliko podjetnikov. Minister generalni major Höfer, je poročal obširno o prehranjevalnih razmerah. Delavstvo je zahtevalo, naj se izpopolni prehrana na Dunaju, izpopolni urad za prehrano v ministrstvu glede na enako razdelitev producentom in konsumentom, izpremeni naj se občinska uprava, delavstvo zahteva, naj se sklene mir.

Glede na demonstracijo pred uredništvom »Reichspost« se še poroča, da so prikorakali demonstranti iz X. okraja. Straža je bila prisiljena, da je nastopila s sabljami; šest oseb so zaprli.

Glede na stavko v tiskarskem obrtu na Dunaju je poročala večerna izdaja lista »Neue Freie Presse«, da jutranjih ne bo mogoče izdati ne »Preši« in tudi ne drugim dunajskim listom, ker namerava tehnično osebje stavkati. »Die Zeit«, »Sechshundertblatt«, »Der Abend« in večerni listi, ki izhajajo ob 8. uri zvečer, niso izšli, le uradna »Abendpost« je izšla. Jutri ne izide na Dunaju, izvemši uradne »Wiener Zeitung« noben list. »Arbeiterzeitung« izide danes v mali obliki, poročala bo le o stavki. Stavkati so pričeli tudi delavci tvornice za smodnik v Blumau (23.000). Strankino vodstvo socialno-demokratske stranke je naznanilo naj se v vseh okolnostih ne moti železniški obrat. Ker je strankino vodstvo tudi izjavilo, da ne smatra umestno preprečiti izdaje časopisov, a se le v dunajskih tiskarnah stavka, je mogoče da vodi stavkarski pokret radikalna, takozvana mlada struja socialno-demokratske stranke, kateri je pripadal, kakor znano, dr. Adlerjev sin.

Na Zgornjem Avstrijskem.

V Lincu so pričeli stavkati delavci vseh večjih obratov.

Demonstracije v Krakovu.

Od ponedeljka dalje so se pojavljale v Krakovu demonstracije. Vzrok: napake v prehrani. Delavstvu so obljubili, da pripeljejo 50 vagonov moke z Ogrskega. Policijsko ravnanje je zapovedalo, da se morajo ob 5. popoldne zapirati trgovine. Od 6. ure zvečer naprej ne sme nihče na ulico.

V Brnu na Moravskem.

V Brnu so pričeli stavkati 18. t. m. delavci v dveh velikih tvornicah za izdelovanje strojev.

Stavke na Štajerskem.

Stališče stavkajočih je označil 19. t. m. soc. demokratični poslanec Resel na shodu v Gradcu: Stavkati smo pričeli zato, da zastavimo ves svoj vpliv za ugodno napredovanje in srečen uspeh pogajanj v Brestu Litovskem. Ostro je napadal vlado, ki se izgovarja, da zato ni živil, ker jih Ogrska ne dobavlja. Zahteval je, naj vlada odstopi. Na nekem drugem shodu je strnil soc. dem. poslanec Pongratz smotre stavke v geslo: mir, svoboda, občinsko volilno pravico in kruh. Posebno je naglašal samoodločbo narodov. V Gradcu stavkajo v 16 tvornicah.

Iz Gradca se je razširila staka na plavže in tvornice v Donavitzu, dalje stavkajo v Kalsdorfu, Weizu, Knittelfeldu, Brucku ob Muri, v Mürschlagu; stavkajo tudi v delavnicah južne železnice; isto tako v Mitterdorfu, Wartbergu, Veitschu in v Thorlgrabnu.

Darujte za dr. Krekov spomenik!

Politične novice.

+ Delavski shod v Idriji. V četrtek dne 17. t. m. zvečer se je vršil v Didičevi dvorani v Idriji velik delavski shod, na katerem je govoril drž. poslanec Gostinčar o delavskih razmerah in preskrbi z živili. Zborovalci, katerih je bila velika Didičeva dvorana nabito polna, so pazno sledili izvajanju govornika. V razpravo so posegli poleg drugih, tudi socialni demokratje. Shod je soglasno sprejel resolucijo za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917 in za mir. Dalje je bilo sklenjenih več zahtev in pritožb glede ureditve delavskih plač in preskrbe z živili. Izrazila se je zahvala posl. Gostinčarju za interpelacijo glede šolskega pouka na erarični ljudski šoli v Idriji. (Na tej šoli je ravnatelj Bilek v prvem razredu upeljal nemški pouk, kar nasprotuje našim deželnim šolskim zakonom. Uvedena je preiskava. — Op. ur.)

+ Ministrstvo za ljudsko zdravje. V prihodnjem zasedanju avstrijskega državnega zbora pride na dnevni red tudi vladna predloga o ustanovitvi ministrstva za ljudsko zdravje. Ustavni odsek je izvolil za poročevalca dr. Viktorja Adlerja. Delokrog novega ministrstva se bo raztezal na preprečevanje in zatiranje bolezni in na zdravstvo sploh. Podrobnejši pregled smo že svoj čas priobčili.

+ Ogrski državni zbor. Gospodarski dogovori z Nemčijo in Rusijo. V seji 17. jan. je posl. Pavel Sandor interpeliral zaradi gospodarskih pogajanj z Nemčijo in Rusijo; z vsa odločnostjo se je izrekel proti carinski zvezi z Nemčijo, ki bi avstro-ogrsko monarhijo težko oškodovala. Kolikor ve, je zveza že sklenjena. Ministrski predsednik je odgovoril, da so gospodarska pogajanja z Nemčijo še v teku in da se za carinsko zvezo ni nič obveznega sklenilo in se pogajanja tudi ne vrše na takem temelju. V gospodarskih pogajanjih v Brestu Litovskem gre za to, da sklenemo temeljem največje ugodnosti pogodbo za 20 let. Končni podpis pogodbe si pa pridržimo mi kakor tudi Rusija za slučaj, če bi stopili z Nemčijo ali kako drugo državo v tesnejše carinsko razmerje. Pogodba bo veljala tudi tedaj, če ostane Ogrska v carinski zvezi z Avstrijo. Ministrov govor so sprejeli na znanje.

+ Preobrat v češkem državno-pravnem naziranju. V naziranju Čehov je nastal preobrat, ki bo imel velik vpliv na notranji in zunanji politični položaj. Načelnik Češkega svaza poslanec Stanek je izjavil v proračunskem odseku, da priznava Čehi Nemcem na Češkem pravico samoodločevanja. S tem so izpopolnili Čehi svoje historično državno-pravno naziranje in se postavili na stališče naravnega narodnega prava. Na mesto pergamenta bo stopila živa črka in to je edino volja naroda. S tem je padla velika ovira notranjega miru. Nemci ne bodo mogli več kričati v svet, da jih hočejo Nemci podjarmiti. S tem so se Čehi še bolj približali stališču jugoslovanskega kluba. Ta korak češke delegacije je velikanskega pomena.

+ Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem ima v četrtek 24. januarja ob 12. uri opoldne v veliki dvorani hotela Trabesinger svoj 24. letni občni zbor z naslednjim sporedom: 1. Poročilo vodstva in odbora. 2. Politični položaj v državi. 3. Gospodarska politika med vojsko. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti.

+ Srbska radikalna stranka na Hrvatskem za jugoslovansko deklaracijo. V vrstah srbske radikalne stranke se je pojavilo veliko gibanje, da se stranka izjavi za dunajsko jugoslovansko deklaracijo. — Izjava izide že te dni.

+ Mažarska svoboda. Zagrebškemu dnevniku »Glas« piše neki Srb iz Bačke: »Mi smo z največjim veseljem brali izjavo našega slavnega dr. Korošca, v kateri je rekel, da ne pozablja ne Bačko, Banat in Baranjo. Še več, mi mislimo, da se morajo za te pokrajine šol bolj brigati kakor pa za druge na slovanskem jugu. Mi smo prvi na udarcu, brez vsake svobode ali narodne avtonomije, izročeni na milost in nemilost mažarskim vlastodržcem. Vi onstran Donave imate svoje šole, svoje politične dnevnike, javno govorite v svojem saboru in dunajskem parlamentu. Mi nimamo ničesar od vsega tega razen par ubogih ljudskih šol, ki jih Mažari dnevno čezdaljeboj uničujejo, a oni izmed nas, ki so katoliki, nimajo niti tega. Medtem pa treba vedeti, da so Bačka, Banat in Baranovita »mažarska« pršenica raste v naših krajih. Brez pretiravanja se more reči, da spada naš kmet med najkulturnejši in najizobraženejši del našega naroda na slovanskem jugu in da najracionalnejše obdeluje svojo drago ali nesrečno zemljo.« — Na koncu pa pravi dopisnik: »Mi se bomo znali boriti z vami, Hrvati in Slovenci, da dobimo to, kar moramo dobiti: svobodo in samostojnost!«

+ »Fremdenblatt« proti knezu Bülowu. »Fremdenblatt« prinaša članek v ka-

terem piše proti knezu Bülowu, ki hoče odstraniti državnega tajnika dr. Kühlmanna in sam priti na njegovo mesto. Dr. Kühlmann da uživa neomejeno zaupanje narodov Avstro-Ogrske, ki mu štejejo v veliko zaslug, ker je znal s toliko žilavostjo in umevanjem, zavarovan z večino nemškega naroda, vztrajati na potu do skorajšnjega častnega miru. Knez Bülow ne živi tega zaupanja. Nobeden še ni pozabil, da je knez Bülow v diplomatski kampanji z nezvestobo Italije ponujal Italiji avstrijsko ozemlje in ni bil zvest sekundant. Mi si na to mesto ne želimo kneza Bülowa.

+ Politični intriganti. Pod tem naslovom piše dunajska »Information«: Že svoj čas, ko so gotovi naivni ljudje v Avstro-Ogrski se mislili, da bi se moglo italijansko izdajstvo proti dolgoletnemu zavezniku zadržati, smo v tem listu čisto neprikrito pisali o čudnem obnašanju kneza Bülowa. Takrat nam je cenzura nekaj zaplenila, ker Italija še ni bila napovedala vojne in ker se je mislilo, da je knez Bülow »pošten mešetar«. Takrat se ni dalo pojmiti, kako da zastopnik našega najzvestejšega zaveznika prodaja avstro-ogrska tla, čeprav je moral kot star diplomat vedeti, kar je vedel vsak jasno misleč človek, da je našla ententa v Italiji že premočne in varne podajace, da bi bilo še mogoče računati na pomoč tega sumljivega zaveznika. Knez Bülow je takrat s svojo italijansko soprogo zastavil vse moči, da bi ščitil stališče Nemčije v Italiji na račun Avstro-Ogrske. In ta mož meni, da bi se v slučaju, ako bi mu njegove spletke proti grofu Hertlingu uspele in bi tega odločnega, poštenega politika vrgel, našel avstrijski državnik, ki bi hotel z njim sestiti za eno mizo, da bi se skupaj pogajali! Bülow redivivus se nam ne zdi mogoč. Če bi se pa imelo to proti vsem pričakovanjem zgoditi, potem bi se dalo o skupnem delu z Dunajem komaj še govoriti ali pa tudi nikoli več. Že zadnjič smo povedali svoje mnenje o političnih intrigantih in žal vidimo, da se še vedno dobe gotovi dnevniki, ki še vedno odpirajo svoje predale tem gospodom sumljive pameti. Namesto da bi zahvalili nebesa, da so se njihova imena pogreznila v pozabnost in se o njihovi nesposobnosti, ki nas je zavedla v to najstrašnejšo vseh vojn, ne govori več, prihajajo ti gospodje v javnost, ki je njihovemu zvečenemu imenu žal še na razpolago, da prodajajo svojo modrost sedaj, ko je žal velike prepozno. Politični intriganti in diplomatične ničle naj v teh vse prerenskih časih raje molče, drugače bi jih utegnili poklicati na odgovornost vsi tisti, ki na tej vojni nimajo nobene krivde in ki so bili dovolj dalekovidni, da so svarili, a so žal našli gluha ušesa. Gospod knez Bülow naj dela grofa Hertlinga in gosp. pl. Kühlmanna ne ovira — drugače bi se utegnili na Dunaju oglašiti glasovi, ki bi bivšemu državnemu kanclerju in posebnemu poslaniku na Kvirinalu jako neprijetno zveneli po ušesih.

+ Narodni vredni svobode. »N. F. P.« je polna zadovoljstva, ker je Finska proglašena za svobodno državo in pravi v slavopevu na finski narod med drugim sledeče: »Finski narod je vreden svobode... — V resnici, Finci so svobodo zaslužili, ker so znali zanjo umirati. Kam neki nas Nemci prištevajo?

+ Velenemški hujskač. Velenemško časopisje zelo slavi viceadmirala Kirchhoffa, ker je na nekem shodu rekel: Naj stane, kar hoče, prisiliti hočemo Nemčijo, da poklekne in da ji narekujemo mirovne pogoje. »Vorwärts« je glede na to zapisal: Nemški narod nikakor ne sodi, naj stane, kar hoče, prisiliti hočemo Anglijo, hoče, da se strašnih krvnih žrtev rešimo s sporazumnim mirom, če se jih le moremo. Geslo: »Naj stane, kar hoče,« dokazuje, da Velenemcem ne gre za žrtve, naj si bodo še tako velike, samo da dosežejo svoje smotre.

+ Vsenemško čuvstvanje. Pruski poslanec Traub je izjavil o pogajanjih v Brestu Litovskem: »Vprašate, kaj da pričakujem od Bresta Litovskega? Upam, da se sklene poseben mir; a bojim se, da se ne uresniči splošen mir. Rešiti nas more le sovražnik, če ponudbo odkloni.« Traub se boji splošnega miru... Velenemško glasilo tvorničarjev, »Deutsche Zeitung« je pa 5. t. m. pisalo: Tesnoročno noč prvega tedna novega leta, ki je spadal politično med najbolj skrbi vzbujajoče in morebiti med najusodnejše vseh dosedanjih svojih tednov, je končno razsvetlil žarek: svetel žarek pripetljaja v Brestu Litovskem; pretrg mirovni pogajanj. Ljudje umirajo, ker stradajo; velenemec se pa plaši miru.

+ Čudne cvetke nemške patriotizma. Zloglasna »Domovinska stranka« na Nemškem prireja shode, na katerih hujska na nadaljevanje vojske in proti sporazumnemu miru. Na neki tak shod v Berlinu so nedavno prišli vojni invalidi z železnimi križci na prsih ter so protestirali proti hujskajočim govorom. Zborovalci so navelikli na invalide in jih — neobglicence pretepli. Predsednik zveze invalidov, Kuttner, je nato pozval vojne invalide, naj odlože železne križce in naj jih nosijo na raz-

polago največjemu vojnemu zagrizencu velikemu admiralu Tirpitzu. Posledica je seveda bila, da je vrhovni vojni poveljnik na Pruskem temeljem oblegovalega stanja odstavil Kuttnerja kot predsednika invalidske organizacije.

+ Zmaga ljudske volje v Nemčiji? »Prager Tagblatt« poroča: Navidezno se je spor v Nemčiji med Kühlmannom in njegovimi velenemškimi nasprotniki končal. Navidezno se je dosegel sporazum vojnega vodstva s kanclerjem Hertlingom. Velenemci ne zahtevajo več Kühlmannove glave, a nemško ljudstvo, katerega večino zastopajo poslanci kat centra in soc. demokratov, še pač ni popolnoma zmagala. Vpliv manjšine je še velik in ne more še umevati demokratičnega ustavnega življenja, ne more se privaditi, da poleg ustavne vlade, katero narod pripozna, more obstojati še postranska vlada. Na pomoč nemški ustavni vladi je prišel »Fremdenblatt«, ki je povedal, da je bivši kancler Bülow uprizoril zadnjo gonjo proti ustavni vladi in proti večini nemškega naroda. Knez Bülow je diplomat stare šole: mož velikih izkušenj, spret; a njegovi spisi dokazujejo, da duha nove dobe čisto nič ne pozna. V Brestu Litovskem bi ne bil kos premagati ovir, ker nove dobe ne umeva. A ravno zato so si ga izbrali velenemski vojni hujskači, da bi z njim zabranili mir. Kljub tišini Velenemci le še upajo, da strmoglavijo s spletkami sedanjo vlado.

+ Svetovni bojkot proti Nemčiji.

»Daily Mail« poroča iz Newyorka: Trgovska zbornica namerava proglasiti proti Nemčiji svetovni bojkot, če bo po vojski še nadalje obdržala sedanjo vladno obliko. Trgovska zbornica poziva tedaj 500.000 trgovcev in zastopnike industrijskih in trgovskih tvrdk, naj podpišejo izjavo, da toliko časa ne bodo trgovali z Nemčijo, dokler nemška vlada ne bo postala odgovorna, od nemškega ljudstva nadzorovano orodje.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Dne 10. prosinca 1918 zbrano občinsko starešinstvo v Tomaju, je soglasno sklenilo le-to izjavo: Občinsko starešinstvo navdušeno pozdravlja delo Jugoslovanskega kluba za osvoboditev našega od vekov zatiranega naroda, pridruživši se majniški deklaraciji v vsem obsegu. Zasijaj skoro, pridi dan vstajenja, ki je vanj gledal proroški duh velikega dr. Kreka, za kojega spomenik istočasno volimo iz občinske blagajne znesek 200 K.

Občinski odbor občine trg Vače, zbran v svoji seji dne 7. januarja 1918, soglasno in z navdušenjem pozdravlja izjavo Jugoslovanskega kluba v državnem zboru z dne 30. maja 1917.

Občina Gorje nam je zopet poslala izjavo za majniško deklaracijo, kateri sledi 404 novih podpisov s to-le vsebino: Podpisane žene in dekleta-Gorjanke slovesno izjavljamo, da smo z dušo in s srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter zahtevamo pod habsburško dinastijo ujedinenja našega slovenskega naroda. Zavedajoč se svojih dolžnosti kot varhinje slovenskega ognjišča, zahtevamo v svojem in v imenu naših dragih na bojišču, v imenu svojih otrok za ves naš narod ujedinenje, samostojnost in svobodo. Hočemo, da bodo naši otroci srečni in svobodni državljani svobodne Jugoslavije. Našim poslancem v Jugoslovanskem klubu zaupanje in zahvala! Iz dna srca želimo miru v smislu sv. očeta Benedikta, ne miru sile, ampak pravice, ki ga prinese nam le zedinjena Jugoslavija.

Istočasno pošiljamo 95 K za Krekov spomenik, nabranih ob priliki podpisovanja.

Črnomaljske žene in dekleta se navdušeno pridružujejo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. (235 podpisov.)

Izjava. Možje in sinovi, očeti in bratje krvavijo daleč proč v bojnih vrstah za domovino in cesarja. Da bi bili doma, zglasili bi se zdaj, ko velja za rodno grudo in naroda bodočnost, enako silno, kakor silno odmeva orožje v njihovih rokah. Tako pa se oglašamo mi, slovenske žene in slovenska dekleta iz Maribora in iz okolice zanje in poleg njih. Samotne zapuščence ne čuvamo zvesto samo domačega ognjišča, ne redimo le bedne dece in drugih svojcev, temveč prehranjamo s svojim znojem državo. Zato se izjavljamo odkrito in možem enakovredno za deklaracijo Jugoslovanskega kluba dne 30. majnika 1917, se zahvaljujemo jugoslovanskim poslancem za možati nastop ter jih prosimo, da trdni in neizprosni priborijo našim junakom lasten dom, deci pa srečnejše dni. — Izjavo je podpisalo do zdaj 2000 žen in deklet iz mesta Maribora in iz predmestij; podpisovanje se še nadaljuje.

Žene in dekleta občine **Dovje** se navdušeno pridružujemo jugoslovanski deklaraciji naših državnih poslancev z dne 30. maja 1917 in zahtevi po samostojni jugoslovanski državi pod habsburško krono. Obenem se zahvaljujemo prevzvišenemu knezoškofu dr. Anton Bonav. Jegliču za njegov možat in jasen nastop.

(Sledi 463 podpisov.)

Žene in dekleta občine **Stari trg pri Ložu** se celim srcem pridružujemo jugoslovanski deklaraciji in izrekamo jugoslovanskemu klubbu popolno zaupanje. »Naj slovenski rod bo na lastni zemlji svoj gospod!« — Sledi 1564 podpisov.

Z največjim navdušenjem se žene in dekleta mestne občine **Lož** pridružujemo jugoslovanski deklaraciji. Naj bi bilo vse trpljenje sedanjih težkih časov v prospeh našega naroda. — Sledi 255 podpisov.

Slovensko ženstvo trga **Cirknica** se z navdušenjem pridružuje strmljenjem po ujedinenju svobodni Jugoslaviji. — Sledi 453 podpisov.

Za jugoslovansko deklaracijo so se izrekli člani (47 podpisov) in članice (70 podpisov) Kat. slov. izobraževalnega društva v **Zalem logu**.

Dosedanje izjave za deklaracijo. Doslej so glasovale žene in dekleta v 113 krajih. Povsod ni povedano število podpisov, a vendar je bilo mogoče po listih naštetih 43.765 njihovih imen. Na Štajerskem se je izjavilo za deklaracijo že šest okrajnih zastopov. Doslej smo našli 363 občin, ki so v prvi vrsti poklicane, da povedo našo pravico in zahtevo. Duhovščina se je izjavila v 23 dekanijah. Glasovalo pa je tudi 120 društev. Veseli smo teh uspehov, ki pa nas obenem tudi spominjajo, da je še veliko slovenskih krajev in korporacij, ki še niso povedale, kar jim je vsem globoko na srcu.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO POROČILO.

Dunaj, 18. januarja. Uradno: Nobenih posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO POROČILO.

Berlin, 18. jan. Veliki glavni stan: Na zahodu. Na večjem delu fronte so se le malo bojevali; živahniji boji pa so se bili jugozahodno od Cambrai. Pri manjših podjetjih severno in severovzhodno od Prosnesa smo ugrabili ujetnike. Na vzhodu nič novega. Na macedonski in italijanski fronti je položaj nespremenjen.

Ludendorff.

Italijansko uradno poročilo.

18. januarja. Na celi fronti kratki boji in omejeno delovanje artiljerije. Sovražno topništvo je živahno streljalo proti južnemu pobočju Montella. Odgovarjale so angleške baterije. Tekom bojev 14., 15. in 16. januarja pri Monte Asolone in južno od Cap Sile smo ujeli 13 častnikov, 478 mož in zaplenili 18 strojnih pušk ter 2 metalača bomb.

Novi boji v Afriki.

Bern, 18. januarja. (Kor. ur.) Lyonski listi poročajo iz Lizbone: Poluradno poročilo o položaju v portugalski vzhodni Afriki pravi, da je osem nemških stotnij zasedlo ozemlje Metarika in se močno utrdilo. Prihodnje dni pričakujejo boja z zavezniki.

Mirovna pogajanja.

Pogajanja komisije za ureditev političnih in teritorialnih vprašanj v Brestu Litovskem do 29. januarja odgojeno.

Dunaj, 19. jan. C. kr. brzojavni korespondenčni urad iz Bresta Litovskega dne 18. t. m.: Komisija za ureditev političnih in teritorialnih vprašanj se je danes dopoldne in popoldne o političnih in teritorialnih vprašanjih posvetovala dalje. Glede na vprašanje o povratku tistih, ki so se med vojsko iz zasedenega ozemlja izselili, je izjavil državni tajnik pl. Kühlmann, da osrednje vesile načelno soglašajo z mislijo povratka. Praktična izvedba naj bi se poverila tisti komisiji, ki se peča z zamenjavo civilnih ujetnikov. Na Kühlmannovo vprašanje, če more ruska vlada izposlovati dokazila, da so pred izselitvijo živeli v dotičnih ozemljih, je odgovoril gospod Trockij, da žive zdaj begunci in izgnanci, za katere gre, zbrani v vojaških zvezah v Rusiji; njih civilni organi bodo brez dvoma lahko dokazila podali.

Ker se je ta točka zadovoljivo rešila, je pričela komisija razpravljati o vprašanju, kako naj bi se glasovalo o državno-pravni bodočnosti tistih zasedenih ozemelj, katerim pripoznava Rusija pravico samoodločbe. Z nemške strani se je opoziralo na okolnosti, da s strani ruske delegacije vztrajno predlagano poročilo ne odgo-

varja razvojnemu stanju prebivalstva teh ozemelj in da bi bilo pametnejše, če bi se zastopstva, ki obstajajo v ozemljih, za katera gre, z volitvami na širokem temelju tako izpolnili in razširili, da bi jih lahko smatrali za dejansko zastopstvo prebivalstva.

Trockij je temu nasproti pripomnil, da se rusko poslaništvo ne strinja z nazori, ki so se izrazili glede na kulturno stanje prebivalstva, za katero gre in da vzdržuje svoj predlog, naj o državni bodočnosti teh dežela odloči glasovanje.

Kühlmann je odgovoril, da delajo osrednje vesile na to, da se pripozna širokim plestem prebivalstva teh ozemelj vedno večji vpliv na politiko. To, kar se mora brezpogojno dovoliti, je, da se ohrani red v prehodni dobi; zabraniti se pa mora, da se ne razširi revolucija v te pokrajine, ki so itak po vojski že toliko trpele.

Na predsednikovo vabilo je predložil nato general Hoffmann zemljevid, ki obsega dotične označbe za ozemlje med Vzhodnim morjem in Brestom Litovskim. Na opazko, da zemljevid ne upošteva ozemelj, ki leže južno od Bresta Litovska, ker se o tem še pogajajo z ukrajinsko delegacijo, je podal gospod Trockij sledečo protizjavo: Dvakrat sem že izjavil, da razvoj o samoodločbi Ukrajine še ni tako daleč napredoval, da bi se lahko reklo: vprašanje o mejah med nami in novo republiko je že izvedeno. Takrat sem rekel, da to pogajanje ne bo otežkočilo, ker določa po naših načelih meje volja širokih plasti prebivalstva, ki je na tem prizadeto; v vsakem posameznem slučaju bi se morali sporazumeti naša in ukrajinska delegacija. To tiče seveda v popolnem obsegu tudi ozemlje južno od Bresta Litovska.

Z ozirom na to je načel predsednik avstrijske delegacije vprašanje o ozemljih, katere imajo zasedena avstroogrski čete in prosil predsednika ruske delegacije za pojasnilo, ali želi, da se tozadevna pogajanja vrše s petrograjsko ali pa po želji ukrajinske vlade z njo samo.

Tudi na to je gospod Trockij odgovoril, da ukrajinski vladi enostranske in samostojne obravnave tega vprašanja ne more priznati, nakar si je grof Czernin nadaljno razpravo o teh vprašanjih pridržal za čas, ko se med rusko in ukrajinsko delegacijo pojasni vprašanje meja, kar se, kakor je upati, v kratkem zgodi.

Tekom dopoldanske razprave je prosil državni tajnik pl. Kühlmann za pojasnilo o razmerju kavkaške armade do petrograjske vlade. Nato je podal gospod Trockij naslednje pojasnilo: »Kavkaška armada stoji v polnem obsegu pod poveljstvom predpostavljenih, ki so svetu ljudskih komisarjev brezpogojno vdani. To so mi pred približno 14 dnevi na splošnem kongresu delegatov kavkaške fronte potrdili.« — Na nadaljno vprašanje pl. Kühlmann, če bo zadevo Alandskih otokov obravnavala vlada ljudskih komisarjev ali pa je v to sedaj poklicana Finska, je podal Trockij naslednjo izjavo: »Izvršena proklamacija državne samostojnosti Finske doslej v vprašanju Alandskih otokov ni povzročila nobene izpremembe.« Izjavo o meritu tega vprašanja si je Trockij pridržal.

Koncem popoldanske seje je gospod Trockij izjavil, da je iz notranjepolitičnih razlogov prisiljen, da za približno teden dni odpotuje v Petrograd. Ker je pa komisija itak podrobno obdelala že vse predmete, predlaga, naj se posvetovanja te komisije odgodi do 29. t. m. V njegovih odsotnosti prevzame vodstvo ruske delegacije gospod Joffe. — Zastopniki osrednjih držav so vzeli to izjavo naznanje in izrazili upanje, da se bo po vrnitvi gospoda Trockega dosegel popoln sporazum.

Trockij odpotoval v Petrograd.

Dunaj, 18. jan. C. kr. brzojavni korespondenčni urad iz Bresta Litovska: Prvi delegat Rusije, gospod Trockij, je odpotoval danes ponoči v Petrograd. Ostali člani ruskega odposlaništva in njihovo osebje je ostalo v Brestu Litovskem.

Posveti o ruski demobilizaciji.

»Times« so poročale iz Petrograda: O demobilizaciji ruske armade se posvetujejo ljudski komisariji z vojaškimi oblastmi. Na prvem posvetu je govoril Ljening o razorožbi armade in o mirovnem vprašanju. Rekel je, da ne morejo obvezno sklepati, dokler ne končajo pogajanj v Brestu Litovskem. Odpustiti vojakov ni mogoče. Vse se mora storiti, da postane ruska armada zopet sposobna za boj. Izdelati se mora načrt za obrambo Petrograda. Nič se ni poročalo o sodbah vojaških strokovnjakov.

Trgovina na ruski fronti.

Vojaški sotrudnik lista »Tagespost« piše: Desorganizacija ruskih čet na fronti zavzema spet ostrejšo obliko. Sklep vlade, da ne odpusti nadaljnjih letnikov, je povzročil veliko nevoljo. Več polkov je samolastno zapustilo fronto, se na najbližji etapski postaji polastilo železniških voz in lokomotiv in se odpeljalo v zaledje. Ruski vojniki na fronti nam prodajajo svoje orožje, puške, strojne puške, opremo in konje, oziroma zamenjavajo za industrijsko blago. Trgovina na fronti je postala

izredno živahna. Za galanterijsko blago in perilo prinašajo Rusi moko, maslo, surovo maslo, čaj in stroje.

Napad na Ljeninga.

Millan, 18. jan. (K. u.) »Corriere della sera« poroča 17. t. m. iz Petrograda: Napad na Ljeninga je izvršila neka žena, ki je takoj izginila. Ljening ni bil zadet. O napadu molče. Imenovani list poroča dalje: Skoro gotovo bodo vsi zastopniki Rumunije zapustili Petrograd. Policijskega komisarja, ki je prihitel, da brani italijansko poslaništvo, so vojaki zaprili.

Boji v Odesi.

Amsterdam, 18. januarja. (Kor. urad.) Listi poročajo, da se je po ulicah v Odesi bila bitka med ukrajinskimi četami in maksimalističnimi mornarji. Ukrajinci so zasigli gledališče in postavili strojne puške. Boj se je razširil po celim mestu. Vodja rdeče garde je bil ubit. Križarka »Synope« in druge bojne ladje so priplule v ladjedelnico in pričele streljati. Poroča se, da so maksimalisti porušili arzenal.

Dnevne novice.

— **Cenjene naročnike** opetovano opozarjamo, naj naročnine za nove naročnike nikar ne pošiljajo po položnicah, ker se s tem pošiljatev lista zakasni najmanj za 14 dni. Uprava prejme denar z Dunaja šele čez 10 ali več dni. — Tudi poštna nakaznice imajo v zadnjem času več dni zamude, vendar je razlika znatno manjša. — Istodobno z naročnino nikar pošiljati darov in drugih zneskov. Vsaka pošiljatev bodi ločena.

— **Poroka.** V Zatičini se je poročil dne 16. t. m. g. Josip Furlan, veleposestnik s Svinega pri Šmarjah na Vipavskem, z gospico Pavlo Pavlica iz Ribnega. Voščimo obilo sreče in blagoslova božjega! — Ob tej veseli priložnosti so svatje nabrali 50 kron za »Slovensko sirotišče« v Gorici.

— **Oprostitev učiteljev od vojaške službe.** Naučni minister je izjavil, da domobranksko ministrstvo z vojaškimi oblastmi pretresa vprašanje, da se oproste do 15. julija 1918 vojaške službe oni učitelji, državnih, dežel. in komunalnih šol, ki služijo v zaledju, pripadajo moštvo in so sposobni samo za pomožno službo ter so potrebni na svojem šolskem mestu.

— **Za »Krekov dom«** je darovala mlađeniška Marijina družba v Bohinjski Srednji vasi čisti dobiček od svoje božičnice: 136 kron.

— **Za Krekov spomenik** so poslali našemu uredništvu z Blejske Dobrave K 10.

— **Popravek.** V 7. izkazu darov za Krekov spomenik je stavec napravil napako, ki jo tu popravljamo. Črta naj se postavka »Po 120 K: Občinski zastopniki občine Blagovica«, in naj se mesto tega postavi: »Po 120 K: Begunci v višnjegorski občini. Po 118 K: Občinski zastopniki občine Blagovica«. Drugo in tudi končni znesek je v redu.

— **Razmere v Idriji.** V Idriji je velikansko pomanjkanje živil, delavske družine naravnost stradajo. Delo v rudniku in tovarni je težko in zahteva za delavcevo moč potrebno količino živil. Teh pa ni. Vsled tega delavstvo grozno trpi. Opozoriti je merodajne faktorje, da je tu zastaviti vse sile za od pomoč, in to takoj. Sedaj so jim znižali količino moke od 9 na 6 kg. To je za uboge trpine udarec, ki ga ne bodo mogli prenesti. Nujno je, da merodajni činitelji delavstvu takoj upostavijo prejšnjo količino moke. Krompirja niso dobili skoro nič, kajti od jeseni do sedaj so dobile nekatere družine vsega skupaj 8 kg. Masti ni skoro nobene, zato pa polno bledih in upadlih obrazov. Poleg teh težav mora pa delavstvo prenašati še razne šikane vodstva. Pritožbe so izključene, delavci so torej brezpravni. Nujno je, da se te razmere kmalu končajo.

— **Nov jugoslovanski dnevnik** prične izhajati v najkrajšem času v Splitu, ki ga bo izdajala skupina naprednih elementov. List bo stal na stališču jugoslovanske deklaracije.

— **Socijalno demokratična stranka v Osijeku** je pričela izdajati list pod imenom »Aprovizacija«. Naročnine na list ne bodo sprejemali, ker bo list izhajal le po potrebi. List bodo samo kolportirali in prodajali po trafikah.

— **Prepozno.** C. in kr. vojaška intendantca v Gradcu nam je z dopisom z dne 16. januarja t. l. poslala v priobčenje razpis ustanove Roze Polansky roj. Nobile Ferrari da Grado za častniške sirote. Prošnje za to ustanovo pa so se morale vložiti do 15. t. m. Tudi drugače dobivamo razpise vojaških ustanov večinoma prepozno.

— **Poštna objava.** V avstrijsko-ogrskem upravnem ozemlju Srbije se je etapni poštni urad II. razreda Vladenovac spremenil v etapni poštni in brzojavni urad I. razreda in se kot tak odprl za zasebni promet z dnem 10. decembra 1917.

— **Pasivna resistenca pri poštni hranilnici.** Z Dunaja se poroča, da pasivna resistenca uslužbenk poštne hranilnice še v

nezmanjšanem obsegu traja dalje ker vodstvo doslej ni ustreglo zahtevam uradništva.

— **Roparski napad.** Pred kratkim se je oglasilo pri posestniku Skola v Tešnu, občina Sladkagora, pet mož, ki so se izdali za vinske trgovce iz Maribora ter so prosili za prenočišče. Posestnik jih je pogostil v svojem vinogradu. Ker so se mu pa močje zdeli sumljivi, je hotel iti k sosedu po pomoč. Oni pa so ga zadržali, mu zvezali roke in noge in zahtevali od njega denar, preteč mu s smrtjo. Nato so pobrali 3000 kron v gotovini, eno hranilno knjižico in nekaj mesa ter so hitro izginili. Zločincih ni ne sluha ne duha.

— **Razglas.** Izpiski iz plačilnih nalogov o davku na vojne dobičke od večjih dohodkov v letih 1914., 1915. in 1916. za davčne okraje: Postojna, Ilirska Bistrica in Vipava so od 21. prosinca nadalje skozi 14 dni razgrnjeni v javen pogled, in sicer med običajnimi urami pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojni (davčni oddelek soba štev. 6).

— **Drag petrolej.** V Zagrebu je bila obsojena neka ženska na 14 dni zapore in 50 kron globe, ker je prodala poldrugi liter petroleja za 32 kron. Večjega odušstva si skoro ne moremo misliti.

— **Krmiljenje divjačine.** Deželni odbornik na Dunaju Kunschak je odložil mesto člana prehranjevalnega sveta, ker se prehranjevalni urad ni držal sklepov prehranjevalnega sveta, da se prepove krmiti divjačino.

Ljubljanske novice.

lj Umrl je c. kr. oficijal v tobačni tovarni g. Josip Kaman. Jutraj je prišel še v tovarno; postalo mu je slabo; šel je domov in umrl. Pokojnik je bil zelo dober, plemenit človek; prijatelj delavstva in naše organizacije. R. I. P.!

lj Redna seja občinskega sveta bo v torek 22. januarja ob šestih zvečer.

lj Šentpeterska Vincencijeva konferenca ima svojo redno sejo v ponedeljek, dne 21. t. m., ob 7. uri zvečer v cerkveni hiši sv. Petra (I. nadstr.). Vsled sestave ubožnega katastra je udeležba vseh delovnih članov potrebna.

lj Tretjič odlikovan je bil nadporočnik 2. bos. herc. pp. Vilko Turk. Dobil je nemški železni križec 2. razreda.

lj Po smrti odlikovan je bil deseti gorskega strelskega pp. št. 2 Stanek Sterniša za hrabro vedenje pred sovražnikom z veliko srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda.

lj Včeraj so se vršile v Ljubljani ovačije in demonstracije dijaštva in občinstva. Take politične priredbe so nepotrebne in škodljive. Nujno prosimo vse, naj ostanejo mirni! Naš boj bo izbojeval Jugoslovanski klub v državni zbornici z resnim ter treznim sodelovanjem naroda.

lj Iz seje mestnega aprovizacijskega odseka, dne 18. januarja 1918. Položaj glede moke in kruha se ni čisto nič izboljšal in še vedno pričakovati najhujšega. Oficijelno se razglša, da ostane krušna racija nezmanjšana in bo le moke za kuho polovico manj. Oficijelni razglasi se pa nikakor ne ujemajo z nič manj oficijelnimi nakazili moke Ljubljani. Kar dobiva sedaj Ljubljana moke, komaj in komaj zadostuje za peko kruha, in moke prav nič ne preostaja za kuho. Aprovizacija je ponovno intervenirala pri c. kr. deželni vladi, da nakaže več moke. C. kr. deželna vlada pa dosledno odgovarja, da niti govora ni, da bi dobila Ljubljana več moke. Zagotovitev, da ostane le odmera moke za kuho za polovico zmanjšana, ostaja po obstoječih razmerah le papirnati razglas brez vrednosti in veljave. Mestna aprovizacija potrebuje mesečno še 6 vagonov moke za kuho, da jo je mogoče razdeliti v izmeri zmanjšane, polovične racije, to je po pol kilograma na osebo in mesec. Teh 6 vagonov c. kr. deželna vlada ne nakaže. Če c. kr. deželna vlada ne spremeni svojega stališča, je neodložljiva posledica, da bo aprovizacija primorana zmanjšati racijo kruha, če hoče, da dobi prebivalstvo vsaj malo moke za kuho. Vprašanje moke do danes torej še ni povoljno rešeno navzlic tolažilnim odlokom c. kr. urada za prehrano ljudstva. Obljubuje se, da bo zadeva tekom prihodnjih dni rešena. Do takrat bo prebivalstvo s skrbjo čakalo na razrešitev krušnega vprašanja. Že naprej se pa lahko reče, da prebivalstvo nikakor ne bo moglo vzdržati, če se racija kruha ali moke zmanjša, ker je beda in pomanjkanje prišlo v tako resen štadij, da že pri današnji odmeri živil trka lakota na duri. Obupna je bodočnost splošne prehrane, ako se bodo razmere vedno slabšale, mesto boljše. Mestni aprovizacijski odsek se bo še enkrat telegrafično obrnil na c. kr. urad za prehrano ljudstva in nujno zahteval, da se v Ljubljani nakaže najmanj 6 vagonov moke na mesec več kot do sedaj. Obenem bo tudi odsek pojasnil neznočni položaj ljubljanskega prebivalstva glede preskrbe s kruhom in z moko. — Kakor je bilo razglášeno, prodaja prihodnji teden mestna

aprovizacija v vojni prodajalni v Gosposki ulici lešnikovo olje po 47 K liter. — Aprovizacija ima na zalogi večje množine marmelade. Marmelado bo mestna aprovizacija oddajala na izkaznice ubožne prehrane, in sicer po 2 K kilogram. Razpored razdeljevanja se pravočasno v časopisih objavi. Za one sloje, ki nimajo izkaznic ubožne prehrane, bo prodajala mestna aprovizacija marmelado v vojni prodajalni (Gosposka ulica) po 4 K 40 vin. za kilogram. Tudi za to prodajo se razvrstitev pravočasno objavi. — Proti večjemu številu ljubljanskih pekov je dobil mestni magistrat pritožbe, da niso honorirali vse krušne karte z izgovorom, da je moka zmanjkala. Do sedaj so imeli vsi peki dovolj moke in bi morali zadovoljiti v polni meri vse svoje odjemalce. Kam so dali peki moko, bo mestni magistrat natančno preiskal in krivce najstrožje kaznoval.

Ij Mestni aprovizaciji bi svetovali, da naj se vendar ozira enako na vse mestno prebivalstvo, ne samo na nekatere. Rdeče in rumene karte brez A, za B in C pa namreč prav pogosto na vrsti, one s C pa zelo redkokdaj. Saj vendar mi s črko C tudi jemo!

Ij Nakazilo moka trgovcem. Trgovcem se bo nakazovala moka v torek dne 22. januarja ob 9. uri dopoldne v mestni posvetovalnici.

Ij Marmelada na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo marmelado v ponedeljek, dne 21. t. mes., dopoldne na Poljanski cesti št. 15. Določeni je ta-le red: od 8. do 9. ure št. 1 do 100, od 9. do 10. ure št. 101 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg. kilogram stane 2 K. Posodo je treba prinesiti s seboj.

Ij Stranke z rdečimi izkaznicami brez A prejmejo marmelado v ponedeljek, dne 21. t. m., in v torek, dne 22. t. m., na Poljanski cesti 15. Določeni je ta-le red: v ponedeljek, dne 21. t. m., od 10. do 11. ure dopoldne št. 1 do 100, od 2. do 3. ure popoldne št. 101 do 200, od 3. do 4. ure št. 201 do 300, od 4. do 5. ure št. 301 do 400. V torek, dne 22. t. m., dopoldne od 8. do 9. ure št. 401 do 500, od 9. do 10. ure št. 501 do 600, od 10. do 11. ure št. 601 do 700, popoldne od 2. do 3. ure št. 701 do 800, od 3. do 4. ure št. 801 do 900, od 4. do 5. ure št. 901 do konca. — Vsaka oseba dobi 1 kg. kilogram stane 2 K. Prinesite s seboj posodo.

Ij Nakazila za prekajeno meso. Mestna aprovizacija naznanja, da dobe v ponedeljek, dne 21. t. m., prekajeno meso v cerkvi sv. Jožefa le tiste stranke, ki imajo že nakazila. Novih nakazil urad več ne izdaja. Opozarjamo stranke, naj zaradi novih nakazil ne prihajajo v pisarno.

Primorske novice.

p Pri posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani se nahaja seznam v skladišču Loosdorf pogrešane begunske prtljage. Seznam je strankam na razpolago.

p Stanovanje oplenili so v Trstu neznan tatovi gospej Horak v ulici Loggia. V tem ko je bila gospa par ur po opravi izven doma, so prišli tatovi skozi okno na dvorišču v stanovanje in ji odnesli za 4428 K dragocenosti, perila, obleke itd.

p Pet tatov naenkrat v pasti. Te dni je prišla na policijski urad v Trstu neka Marija Semola in naznanila, da so ji tatovi odnesli iz stanovanja 1000 K in mnogo dragocenosti. Ovadbo so vzeli na zapisnik, nato pa poslali dva redarja v označeno stanovanje (ulica Solitaria 4), da bi morda našla kake sledi za tatovi. Ko sta moža postave govorila s Semolo, nekdo potrka na vrata. Semola prebledi in odpre. Med vratmi se pokaže možki z vrečo v roki. Ko zagleda policaja, začne zmedeno nekaj blebetati. Policaja zapreta vrata in napovesta aretacijo. Ko odpreta vrečo, najdeta v njej do sto kosov srebrnega namiznega orodja. Komaj sta to dosegla, že zopet potrka na vrata. Hitro odpreta in v roke jima pade drug možki, ki je imel s seboj sveženj. Tudi njega aretirata. In zopet trkanje in zopet en mož. Nazadnje je prišlo še 20letno dekle, ki je prenečeno gledalo zbrano družbo in nato vprašalo — če stanuje tu ta in ta. Pa zvišala ji ni pomagala in z drugimi vred je morala v zapor. Ko so preiskali stanovanje Marije Semola, so našli velike zaloge najrazličnejšega perila, oblek, moških in ženskih kožuhov, dragocenosti itd. Tu je bilo skrinjarišče drzne tatinske družbe, ki jo je njena pokroviteljica nehoti izdala: hotela je namreč svoje pomagače oslepiniti za del plena, in da bi ji bolj verjeli, je šla izmišljeno tatvino javiti na policijo. Lakomnost se ji je slabo obnesla.

p Umrla je v Senožečah 14. januarja Vincencija Kukanja, stara 56 let, begunka iz Malega Doba pri Komnu.

Prosveta.

pr »Cerkveni Glasbenik«, 1917. 10., 11., 12. št. — Vsebina: Fr. Ferjančič: Cerkvenoglasbena liturgika. Sveta maša, a)

Introit, b) Kyrie eleison; dr. Fr. Kimovec: Odpor proti novejši cerkveni glasbi; dr. Fr. Kimovec: Rekvizicija orgel; dr. Fr. Kimovec: Pavlinska Pjesmarica iz godine 1644; Nikolaj Loboda: Pismo iz Poljske; P. H. Sattner: Orgle v Rodinah, župnija Breznica; Mihael Arko: V tolažbo našim skladateljem; Organistovske zadeve; Pregled cerkvenoglasbenih listov; Dopisi (Ljubljana, Sv. Jakob ob Savi, Škocijan pri Turjaku, Idrija, Tržič, Etapna pošta 267); Razne reči; Oglasnik: Ing. Hladnik: Te Deum, op. 71; Sacrum Crisienne Majus (Auctore XVII. saeculi). Priredil Franjo Dugan; Listnica upravnštva; Ob koncu leta. — Glasbena priloga prinaša: 1. »V sveti noči«, za mešani zbor in klavir oziroma orkester, zložil Stanko Premrl; 2. »Jesu dulcis amor meus«, mešani zbor, zložil P. Greg. Zahlfleisch. — »Cerkveni Glasbenik« izhaja med vojsko na dva oziroma tri mesce in velja letno z Glasbeno prilogo vred 5 K, za dijake 4 K. Uredništvo in upravnštvo lista je: Ljubljana, Pred škofijo 12. I. — Zadnja (trojna) številka sama stane 1 K 50 vin. Naroča se pri upravnštvu lista. — Tudi mnogi starejši letniki »Cerkvenega Glasbenika« se še dobje. Cena: Letniki od leta 1880. do 1889. po 1 K, od 1890. do 1899. po 2 in 3 K, od 1900 dalje po 4 in 5 K.

Uvedba skrčenega vozneoa reda.

Uradno se razglša: Ob polnoči od nedelje, dne 21. januarja 1918, se uvede omejeni mirovni vojni red. Časi odhoda in dohoda vlakov, ki se jih stavi v promet z dnem 21. januarja t. l., so na začetnih in končnih postajah vlakov na posameznih progah tukajšnjega okraja sledeči:

Trbiž—Ljubljana gl. k. Ljubljana gl. k. odhod 6.45 zvečer v Kranj (Tržič), Jesenice (doh. 9.18, odh. 10.05), (Sv. Lucija—Tolmin, Beljak, Celovec), Trbiž doh. 11.20 ponoči. Trbiž odh. 8.06 dop., Jesenice doh. 9.20, odh. 10.20 (zveza iz Sv. Lucije—Tolmina, Beljaka, St. Vida ob Glini) (Kranj, Tržič) Ljubljana gl. k. 12.40 pop.

Kranj — Tržič Kranj odh. 8.25 zvečer, Tržič doh. 9.19 zvečer z zvezo iz Ljubljane; Tržič odh. 9.30 dop., Kranj doh. 10.16 dop. z zvezo v Ljubljano.

Ljubljana drž. k.—Kamnik. Ljubljana drž. k. odh. 7.30 zvečer, Kamnik doh. 8.45 zvečer; Kamnik odh. 5.28 zjutraj, Ljubljana drž. k. doh. 6.44 zjutraj.

Ljubljana gl. k.—Bubnjarci. Ljubljana gl. k. odh. 8.00 dop., Rudolfovo doh. 10.55, odh. 11.10, Bubnjarci doh. 1.16 pop., Bubnjarci odh. 3.50 pop., Rudolfovo doh. 5.51, odh. 6.02, Ljubljana gl. k. doh. 9.03 zvečer.

Rudolfovo—Straža-Toplice. Rudolfovo odh. 11.12 dop. in 4.00 pop., Straža-Toplice doh. 11.30 dop. in 4.18 pop.; Straža-Toplice odh. 11.52 dop. in 5.20 pop.; Rudolfovo doh. 12.10 pop. in 5.38 pop.

Grosuplje—Kočevje. Grosuplje odh. 9.10 dop.; Kočevje doh. 11.11 dop. z zvezo iz Ljubljane; Kočevje odh. 5.46 pop.; Grosuplje doh. 7.45 zvečer z zvezo v Ljubljano.

Trebnje — St. Janž. Trebnje odh. 10.30 dop., St. Janž dohod 11.28 dop. z zvezo iz Ljubljane in Rudolfovega (Rudolfovo odh. 9.16 dop.); Trebnje odh. 9.33 ponoči; St. Janž doh. 10.31 ponoči; St. Janž odh. 5.28 zjutraj; Trebnje doh. 6.32 zjutraj (zveza v Rudolfovo, doh. v Rudolfovo 7.16 dop.); St. Janž odh. 4.59 pop.; Trebnje dohod 6.25 zvečer z zvezo v Ljubljano.

Jesenica — Sv. Lucija — Tolmin. Jesenica odh. 10.10 ponoči; Sv. Lucija—Tolmin doh. 12.25 ponoči z zvezo iz Beljaka, St. Vida ob Glini, Ljubljane; Sv. Lucija—Tolmin odh. zjutraj 6.30; Jesenica doh. 9.15 z zvezo v Beljak, St. Vid ob Glini, Ljubljano. Gorica južni kolodvor — Trst drž. kolodvor. Trst drž. k. odh. 9.20 dop., Prvačina doh. 11.53 dop., odh. 12.40 pop.; Gorica j. k. doh. 1.22 pop.; Gorica j. k. odh. 1.45 pop., Prvačina dohod 2.24 pop., odh. 4.15 pop.; Trst drž. k. doh. 7.00 zvečer.

Prvačina — Ajdovščina. Prvačina odh. 3.14 pop.; Ajdovščina doh. 4.39 pop. z zvezo iz Gorice j. k.; Ajdovščina odh. 11.16 dop.; Prvačina doh. 12.26 pop. z zvezo v Gorico j. k.

Herpelje — Kozina — Trst drž. kolodvor. Trst drž. k. odh. 6.40 dop.; Herpelje—Kozina doh. 7.37 dop. z zvezo v Divačo in Pulj; Trst drž. k. odh. 4.42 pop.; Herpelje—Kozina doh. 5.38 pop. z zvezo v Divačo in Pulj; Herpelje—Kozina odh. 8.20 dop.; Trst drž. k. doh. 9.08 dop. z zvezo iz Pulja; Herpelje—Kozina odh. 6.35 pop.; Trst drž. k. doh. 7.25 pop.

Divača — Pulj. Divača odh. 9.32 dop.; Pulj doh. 2.06 z zvezo v Divači k vlakom južne železnice z Dunaja in z zvezo v Herpelje—Kozino iz Trsta; Divača odh. 5.25 pop.; Pulj doh. 10.14 ponoči z zvezo v Herpelje—Kozini iz Trsta; Pulj odh. 3.55 zjutraj; Divača doh. 8.25 zjutraj z zvezo v Herpelje—Kozini v Trst in v Divači k osebnem vlakom na Dunaj; Pulj odh. 2.08 pop.; Divača doh. 6.50 zvečer z zvezo v Herpelje—Kozini v Trst in v Divači k vlakom južne železnice na Dunaj; poleg tega Divača odhod 10.46 ponoči (tovorni vlak); Pulj doh. 5.32 zjutraj samo za civilne potnike od Divače in v zvezi od osebnega vlaka južne železnice.

Kanfanar — Rovinj. Kanfanar odh. 7.00 zjutraj, 3.30 popoldne; Rovinj doh. 7.42 zjutraj in 4.12 pop.; Rovinj odh. 12.00 popoldne in 5.11 pop.; Kanfanar doh. 12.49 pop. in 6.00 zvečer.

Trst državni kolodvor — Poreč. Trst drž. k. odh. 5.46 zjutraj, Buje dohod 9.11 dop., odh. 9.26 dop.; Poreč doh. 12.42 popoldne; Poreč odh. 2.50 pop.; Buje doh. 6.12 pop., odh. 6.27 pop.; Trst drž. k. doh. 9.45 ponoči.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic Trst.

Narodno gospodarstvo.

Poljedelstvo središče prehodnega gospodarstva.

V sedanjem času, ko se zdi, da se nam tam od daleč prikazujejo prvi žarki miru, se zelo mnogo govori in piše o prehodnem gospodarstvu. Vendar se to dela skoro le od industrijske strani in le v tem smislu, med tem ko se poljedelstvo, najbolj prizadeti produkcijski faktor, komaj upošteva. In vendar je vojska poljedelstvu najbolj in najobčutnejše škodovala. Ne samo pri nas. Vse evropsko in tudi ameriško poljedelstvo je hudo trpelo.

Izgube vsled svetovne vojske na najbolj dragocenem kapitalu, človeškem življenju, cenijo na »samo« 15—20 milijonov. Tudi na to plat se pri prehodnem gospodarstvu mnogo premalo misli. In vendar je človeška sila sedaj prvi faktor!

Pred vsem moramo prehodno gospodarstvo prijeti v smislu direktnega želodnega vprašanja, v smislu pridelovanja živil. Polja so se že med vojsko zelo zane-marila, najbolj sicer v Evropi, vendar pa tudi v Združenih državah, v Kanadi, Argentini in kakor se že imenujejo evropske žitnice. V Avstriji in tudi v Nemčiji se ne smemo po vojski zanašati na dovoz iz omenjenih dežel. Angleška, Francoska in Italija same rabijo dovoza in imajo več la-dij na razpolago. Pri nas moremo pravzaprav računati edino-le na dovoz z Balkana in iz Rusije.

V prvi vrsti moramo tedaj skrbeti, da se polja temeljito zboljšajo, da nam bodo več rodila kot prej. Mi moramo v najvažnejšem pridelku, v žitu, postati popolnoma neodvisni od inozemstva, to je naša prva naloga. Pa tudi za druge naravne pridelke moramo skrbeti, tako da bomo uvažali le tiste naravne pridelke, za katere naše podnebje ni.

S tega vidika se mora pri nas uvesti prehodno gospodarstvo.

Pred vsem bi morali ob začetku demobilizacije kar najhitreje spustiti domov vse naše kmete in poljske delavce. V drugi vrsti pridejo v poštev tisti industrijski delavci, ki izdelujejo za kmetijstvo neobhodno potrebno orodje, nadalje rudarji in končno delavci, ki so določeni, da spravijo zopet v red naša prevozna sredstva. Poleg poljedelstva je prevozno vprašanje najvažnejše. Prevoz je pravzaprav ne le glede na dovoz živil pomožni faktor poljedelstva.

Prava industrija, v kolikor ne služi v podporo poljedelstva in prevoza, se more upoštevati še-le v drugi vrsti, in to tembolj, ker ji bo primanjkovalo surovin.

Iz inozemstva bomo v prvi vrsti morali dobiti obilo živine, da pridobimo dovolj gnoj za polja.

Prehodno gospodarstvo nikakor ni tako lahka naloga, kakor si to predstavljajo posamezni voditelji industrijskih krogov. Bistvena momenta sta polje na eni strani, delavska sila na drugi strani.

Kar se tiče našega avstrijskega poljedelstva, mora postati od carinskega inozemstva popolnoma neodvisno, pripraviti se pa mora tudi proti konkurenci Ogrske. Ogrska je med vojsko s svojimi odviski nastopala proti nam takorekoč kot carinsko inozemstvo in še slabše.

Ogrska zida na svoje poljedelstvo, stremi pa tudi za lastno industrijo. S tem se bo zmanjšal izvoz raznovrstnega blaga iz Avstrije na Ogrsko. To nadomestimo le, ako se odpovemo dovozu od tam in sami proizvajamo blago, ki smo ga doslej dobivali z Ogrskega.

Kakor že v začetku omenjeno, je svetovna vojska uničila milijone in milijone ljudi. Po vojski bo po celem svetu primanjkovalo poljskih delavcev. Avstrija bi deloma mogla kriti človeške izgube, ako otežkoči nadaljno izseljevanje. Tega se pa ne sme doseči z brutalnimi sredstvi. V letih 1890—1910 je Avstrija pokazala hrbet 3 milijone ljudi. Ta beg iz domovine se mora ustaviti. Sicer so prinašali izseljenci, ki so šli v tujino le začasno iskat delo, obilo zlata v domovino — pred vojsko letno za 300—400 milijonov — ali pridne roke bodo tudi v domovini kopale iz tal denar v obliki žita in vsakovrstnih drugih pridelkov.

Poljedelstvo se mora že danes v svojem pripravljanju na prehodno gospodarstvo. Postati mora središče, okoli katerega naj se suče nova ureditev gospodarskih razmer, ne samo v lastnem interesu, marveč tudi bistveno kot nujna državna potreba.

g Angleška grozi z gospodarsko vojsko. Londonski poročevalec lista »Neue Züricher Ztg.« piše pod naslovom: »Angleška mirovna alternativa« med drugim: »K vsem govorom angleških odgovornih državnikov se neprestano vrača nastopna misel: Ali osrednjim državam potom popolne zmage ententi naloženi in samo z novo nemško vlado dogovorjeni mir, ali pa s sedanjimi vladarji Nemčije sklenjeni mir, katerega jedro bi bila izključitev Nemčije iz vseh gospodarskih odnošajev s svojimi dosedanjimi nasprotniki in zabranitev vstopa Nemčije v zvezo narodov.

Poročevalec pravi, da mu je to alternativno potrdila oseba iz sedanjega ministrstva ter pravi dalje: Kot predpogoj za pričetek javnih razprav zahtevamo, tako je rekel oni član angleškega kabineta, izpraznitev vsega ozemlja, ki so ga zasedle osrednje države v Evropi. V tem slučaju bomo jamčili Nemcem svobodo gospodarskih odnošajev z zavezniki državami. Ali kaka jamstva, tako sem odvrnil, boste ponudili Nemčiji za izpraznitev pred sklepom miru? Velika Britanija ni nikdar prelomila svoje besede, tako se je glasil odgovor in to mora zadoščati. Ako pa Nemčija pod temi pogoji noče z nami razpravljati, bo sledila vojni z orožjem gospodarska vojna.

Ljudska knjižnica: »Kako sem se jaz likal«, spisal Jakob Alešev. Delo izšlo v treh delih v Katoliški Bukvarni v Ljubljani; cena vsakemu lično vezanemu delu 2 K 50 vin. — Kdor se hoče tudi v sedanjem žalostnem času vsaj nekoliko razvedriti, naj kupi in čita ta Aleševcev spis. Pisatelj nam slika z nepopisno hudomušnostjo in šaljivostjo svoje življenje od prve zavesti do konca »likanja«. Življenjepis je tudi zaradi tega zanimiv, ker nam živo opisuje tedanje šolske razmere. Slovensko šolstvo nima nobenega spisa te vrste; brez dvoma smemo šteti Aleševca med najboljše in najoriginalnejše slovenske humoriste. Aleševčevi spisi so izšli v dobi narodne probuje; ker so bili popolnoma razprodani, se je priredila na večstransko željo nova izdaja.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Franciška Šurtman. Naslov je: Rommel & Co. Basel, Heumattstrasse 10, Svica. Vsakemu pismu je pridejati 4 pošne odgovorne listke po 25 vinarjev (Postamt-wortscheine für Ausland). Naslov prejemnika v Ameriki mora biti natančno pisan, ravno tako tudi naslov odpošiljatelja. — J. Abram. — Poslali smo Jugoslovanske mu klubu.

Hranilni in posojilni konsorcij prvega splošnega uradnega društva Avstro-Ogrske v Ljubljani naznanja vsem p. n. članom, da je njega večletni zaslužni odbornik, gospod

Josip Kaman

oficijal c. kr. tobačne režije

dne 18. t. m. nenadoma preminul. Bodi mu časten spomin.

Pogreb se vrši v nedeljo 20. t. m. ob 4. uri popoldne iz mrtnišnice pri sv. Krištofu.

F. BATZEL (prej v Gorici) Ljubljana, Stari trg št. 28

Moška in ženska dvokolesa se s staro pnevmatiko, šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. — Najboljše baterije. Posebno nizke cene za preprodajalce. 1775 Mehanična delavnica na Starem trgu 11

Ročni mlin

za drobljenje, najboljše konstrukcije, dobavlja takoj najceneje po pošti E. Wollsohn, Dunaj II, Obermüllnerstrasse šte. 17.

kupi se krava

dobra mlekarica, 3—6 let stara, in sicer taka po teletu. — Istotam se proda velik, dobro ohranjen

gramofon

s ploščami. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 186.

Sprejme se krepak deček s primerno šolsko izobrazbo kot

vajenec

v večjo specerijsko trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod »Trgovski vajenec« poste restante Ljubljana

Sprejme se več spretnih

zidarjev, tesarjev, mizarjev, stavbnih ključavničarjev

proti dobri plači, prosti hrani in stanovanju. — Priglasiti se je pri stavbeni tvrdki G. Tönnies, Ljubljana, Dunajska cesta št. 35.

Zamaške

rabljene, nezdobljene, nikako umetno blago, po kg K 28—; nove, nezdobljene, nikako umetno blago, po kg K 40—; šampanjske, nezdobljene, nikako umetno blago, komad K 110, prevzamem brez prejšnjega vprašanja po povzetju
Pavl Birbaum
 Einkaufsstelle, Dunaj, II., Darwingasse 39 b. d.

Kupujem zmedene

ženske lase

STEFAN STRMOLI, LJUBLJANA,
 Pod Trančo št. 1. 3396

POZOR! Zaradi vpoklicanja v vojaško službovanje je lokal odprt vsak dan samo od 9. do pol 1. ure in v nedeljo od 9. do 11. ure dopoldne.

Najstarejša slovenska trdka te stroke.
 Obstoja že nad 40 let

ANA HOFBAUER

imajiteljica zaloge cirk. obleke in odreja
 Ljubljana, Wolfova ulica 4
 se priporoča veleč. duhovščini in
 slavnemu občinstvu v obila naročila.

Išče se za veliko podjetje zmožen

skladiščnik

Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravništvo tega lista pod št. 149.

Cunje, kosti,

železo, kovine, lase ter odpadke novega
 sukna **KUPUJE** po najvišjih dnevnih cenah

VIKTORIJA PANHOLCER,

108 Pražakova ulica 4, Ljubljana.

500K

Ria-Balsam.

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino in brez bolečin ne odpravi
 Cena ločku z jamstvenim pismom
 K 175, 3 lončki K 450, 6 lončkov K 750. Stotine zahvalnic in priznanj. **Kemeny, Kaschau (Kassa) L,** poštini predal 12/306 Ogrsko. 1042

Trde plohe

kakor tudi lipo, jelšo itd., od 4 cm debelosti naprej (dolžina vsaka zadostuje) kupi v vsaki množini **Fr. Škafar, mizar, Rimska ceta št. 16,** Ljubljana. Ravno tam se sprejme več

mizarjev.

8 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj glavni cenik, ki se Vam doloži na zahtevo brezplačno.

Prva tovarna ur JAN KONRAD,
 c. in kr. dvor. založnik Brúx št. 1552 (Česko.)

Nikel ali jeklene ure na sidro K 3—, 7—, 8—, Vojno-spominske nikeln. ali jeklene ure K 11—, K 2—; armadne radij. ure iz nikla ali jekla K 12—, Melvne srebrne Roskopf remont. ure s sidrom K 19—, K 20—. Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki izbiri po nizkih cenah. Zletno pismeno jamstvo. Pošilja po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Paramente

cerkveno orodje, celotne cerkvene
 oprave itd.

dobavlja najcenejše

JOSIP VEND, specialna trgovina,
 Gabl ob Orlici, Česko.

Nadomestilno

toaletno milo

parfimirano

v elegantnih kartonih,
 fino opremljeno
 ducat K 1440.

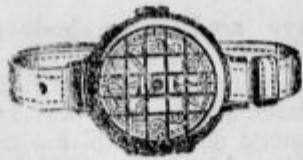
Trgovci večji popust!

Dobiva se pri trdki

MILAN HOČEVAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta 28

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Ura z zapestnico

z varnostnim steklom

ponikljana K 30.—, 40.—, 50.—, 60.—, 80.—
 z varnostnim steklom K 2—, radij K 10— več.
 Zepne ure K 24.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.—.

Pošilja se z Dunaja proti vnosu zneska
 poleg K 150 za poštnino tudi na bojišče.

MAX FÜHNEL

Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/28.

Tovarniški cenik proti vnosu K 1—,
 Dinamo žepna svetilka K 30—.

Fellerjev dobrodejni, bolečine tolažeči
 rastlinski esenčni fluid z zn.

ELSA-FLUID

30 raztopilno

izplaknitev grla.

12 steklenic franko 14 K 32 v. Lekarnar
 E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 134 (Hrv.).
 Čez 100.000 zahvalnih pisem. I-a

IZVOZ!

UVOZ!

Ferdinand E. Mayer

DUNAJ XVI, Menzelgasse 19, naslov za
 brzojavke: »Fernando«.

išče poleg vseh za nevtralno inozemstvo in
 orient primernih predmetov ponudbe za vseh
 vrst lesa (desk, tramov), železnega in jeklenega
 blaga (kos, srpov, namiznega orodja, verig itd.),
 poljedelskih strojev in orodja.

Ponudbe z vzorci se žele, če le možno tudi po
 91 forma račun.

Izvršitev vsakovrstnih naročil na uvozne predmete.

Cunje,

suknane odrezke stare
 in nove, kakor vse vrste
 bombažastih in volne-
 nih cunj, žakljevine,
 odeje, vrvi itd. v vsaki
 množini in po najvišji ceni

kupuje: **E. Kotzbek, Kranj.**

Krepak in močan

deček

poštenih staršev se sprejme v poduk me-
 sarske obrti pri **Karlu Kovač, mesarju v**
 Starem trgu pri Rakeku. 171

Kupim večje posestvo

z dobrimi travniki in gozdovi na južnem Šta-
 jerskem (najraje v Savinski dolini) in prosim
 ponudbe s podrobnim opisom. — Naslov pove
 »Uprava Slovenca« pod št. 2922.

Kupim vsako količino

sveže repe

Cena po dogovoru.

Jos. Oražem, zeljarna
 Selo-Moste, Ljubljana.

SVILENO BLAGO

in modno volneno blago ponuja trdka

Prokop Skorkovsky & sin,
 Humpolec, Česka.

Vzorci na željo samo direktnim odje-
 malcem. 3445

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir.
 »rujavno mazilo«. Popolnoma brez duha,
 ne maže. Poskusni lonček K 230 ve-
 liki K 4— porcija za rodbino K 11—. Za-
 loga za Ljubljano in okolice: Lekarna pri
 zlatem jellenu, Ljubljana, Marijin trg. 1520

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino
 trdka **JELAČIN & Ko. Ljubljana**
 ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Nordb.

138

Posestvo s hišo

na Krasu

v bližini državne železnice se prodaja primerno
 za kakega begunca. — Kje, pove upravništvo tega
 lista proti znamki za odgovor pod št. 152.

Malo hišo

z vrtom ali stanovanje z 2 sobama vzame
 mirna stranka v najem.

Ponudbe pod »A« na upravo »Slovenca«.

Išče se več

oglarjev

proti dobremu plačilu. Natančno se po-
 izve pri trdki **E. Hieng, Miklošičeva**
 cesta 18. 174

Več hlapcev

sprejme v trajno službo **Loška graščina**
 pri **Zidanem mostu**. Zagotovljena dobra
 plača in popolna oskrba. Vstop takoj.

Samostojen delavec

ki je vajen dela v drevesnici in na zelenjadnem
 vrtu, se sprejme v stalno službo na deželnem vrtu
 in drevesnici v Crnomlju in Metliki. 179

Pismene ponudbe s pričevali naj se poš-
 ljajo do 15. februarja 1918 na naslov: Kulturni
 oddelek deželnega odbora v Ljubljani.

Nastop službe najkasneje 1. marca 1918. —
 Prednost imajo samci. — Upoštevali se bodo tudi
 zmožni in večji invalidi. — Plača po dogovoru.

Uradniški zbor c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani javlja tužno vest, da je
 preminul njega cenjeni tovariš, gospod

Josip Kaman

c. kr. oficijal tobačne režije.

Pogreb se vrši dne 20. t. m., ob štirih popoldne iz mrtvašnice pri sv. Kri-
 štofu na pokopališče k sv. Križu.

Počivaj v miru!

V Ljubljani, dne 19. januarja 1918.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
 prežalostno vest, da je naš srčno ljubljani soprog, sin in brat, gospod

Franc Goli

c. kr. orožniški postajenačelnik

dne 18. t. m., ob 9. uri dopoldne umrl previden s sv. zakramenti, po dolgi mučni
 bolezni, ki si jo je nakopal v vestnem izpolnjevanju domovinske dolžnosti.

Pogreb se vrši v nedeljo, 20. t. m., ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Tr-
 novska ulica št. 1.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Trnovski župni cerkvi.

Bodi mu blag spomin!

Ljubljana, dne 19. januarja 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

184

Vojno-posojilno zavarovanje

Opozarjamo slavno
 občinstvo še sedaj na

**vojno-
posojilno
zavarovanje**

Nižje-avstrijske deželne zavarovalnice

Kranjska deželna podružnica
 Ljubljana, Marije Terezije cesta 12.

Čevljarske pomočnike

sprejme v delo vojna čevljarna v Ljubljani. Plača pa dogovoru in sedanjim
 razmeram primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod za pospeševanje obrti v
 Ljubljani, Dunajska cesta št. 22, kjer naj se čevljarji, ki žele stopiti v službo, v svrhu
 dogovora osebno zgledajo od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne. 3244

Mostne tehcnice

(Brückenwagen)

vseh velikosti in sistemov za tehtanje vozov in ži-
 vine, izdeluje

Ivan Rebek, Celje.

Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.